

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Virtvtes Theologicæ. Libro Triplici Fidei, Spei, & Charitatis materias expono

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Sectio II. De interdicto Dubia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80695](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80695)

Secl. I. De Interdicto Recept. Sentent. 301

mo numer. 188. Filiuc. tractat. 18. capite septimo & alij.

55
Quinam possint Cessationem im-
ponere.
Summus Pontifex, Episcopus, Capitulum Sede vacante, Concilium Provinciale, Dioce- sanum, alique ab his delegati iuxta faculta- tem, sibi delegatam, vel consuetudine obten- tam, imponere possunt cessationem à diuinis propter delictum graue manifestum, ac noto- rium: idque exprimi debet in litteris, in quibus sententia continetur. Peccatum autem debet esse cum contumacia aduersus commune Ec- clesie bonum. Henric. l. 13. c. 54. n. 1. Reginal. l. 32. n. 72.

56
A quibus debet ab-
horreri Cef-
sationem tem-
porariam.
Cessationis tempore præcipitur, abstinere à diuinis officiis, puta ab Horis Canonicis publice persoluendis, Missæ celebratione, &c. Vnde tunc non est licitum campanas ad Sa- cra pulsare. Tamen semel in hebdomada li- cet ob necessitatem infirmorum pro renouan- da Eucharistia priuatim cum vno ministro ce- lebrare, & Clerici possunt in Ecclesia priuatas recitare orationes: imo ei id licet binis, vel ternis submissa voce ianuus clausis sine cantu. Reginaldus libr. 32. nu. 75. & 77. Suar. disput. 39. sectione secunda. Henriquez libr. 13. c. 53. nu. 2. & 3.

57
Quoniam non possint Sacramenta ministrari:
Cessationis tempore Sacramentum Ordinis aut Extremæ vnctionis laicis, aut Clericis non confertur: Sacramenta vero Baptismi, ac Pœ-

nitentia secundum benignam Doctorum in- terpretationem, ac praxim licite administran- tur: quamuis stando in rigore iuris, licite par- untis Baptismus, & Pœnitentia morientibus debeant ministrari, Sacramentum Eucharistie ægrotantibus solum confertur per modum viatici. Matrimonium vero celebrari omnino prohibetur. Sayrus libro quinto capite decimo nouo. Reginaldus libr. 32. numer. 70. Suar. d. 39. section. 2.

Cessatio à diuinis priuat etiam laicos Sa- cra sepultura: Clericis nō ex benigna iuris in- terpretatione, modo in silentio, & sine diuinis humentur officiis. Auila d. 1. dub. 10. Suar. d. 39. sect. 1. n. 31.

Cessatio à diuinis interdum indicitur in- terdicto præcedente, vt accedat tunc noua, & archior prohibitio cessationis: cuius proinde effectus cum interdicti censura coniunguntur. Interdum vero cessatio pure, & sine interdi- cto apponitur. Fill. tr. 18. n. 181. Laym. l. 1. r. 5. p. 4. c. 6. n. 5.

Inspecto iuris rigore, non videtur licitum, in quatuor festiuitatibus exceptis Cap. Al- ma, officia diuina tempore Cessationis cele- brare. Quia exceptio huiusmodi solum de in- terdicto est facta. Sanchez de matrimo. li- bro septimo disput. 8. num. 18. Suar. d. 39. sect. 2. numer. 12.

58
De prima-
tione sepul-
ture Sacra
per Cessa-
tionem.

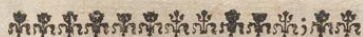
59
Præcedit
aliquando
interdictum
cessationem,
aliquando
non.

60
Non exci-
piuntur fe-
stiuitates
vllæ.

BAR
10r.
VII.

SECTIO SECVNDA.

De Interdicto Dubia.

CAPVT VIII.

Circa Interdicti Diui- sionem.

DVBIVM I.

Interdictum latum in familiam estne speciale?

61
Nulla
oculo.

RECOLO ex section. 1. Inter- dictum aliud esse locale, per- sonale aliud, vtrumque autem diuidi in generale, & speciale. Interdictum locale generale est, quod plura loca sub se con- tinet: speciale, quod specialem locum spectat. Interdictum vero personale generale est, quod fertur in aliquod corpus politicum, quod pro- priis legibus gubernari potest: vt si incolæ huius Prouinciæ, Ciuitatis, Parochiæ, Collegij,

vel alterius Communitatis interdican- tur. Spe- ciale autem est, quod in personas particulares fertur, vt in Antonium, Petrum, &c. Neque opus est, vt hæ personæ propriis nominibus de- signentur. Satis namque est, si sub al qua ra- tione communi exprimantur, vt si in personas tale delictum committentes feratur, sufficien- ter exprimuntur singulares personæ: licet sint ignotæ. Iam requiro, num interdictum la- tum in familiam speciale sit, an gene- rale?

Speciale, nō generale est. Quia familia non constituit Communitatem propriis legibus gubernandam. Sic Palud. in 4. dist. 18. quest. 8. non genera- articul. 1. conclus. 5. Hurtad. de Interd. difficul. 2. le. Sayrus libro quinto thesau. capite quarto nume- ro decimo. Henriquez libr. decim. tert. caput. 42. numer. tert. Auila part. quint. disputatione prima dub. quart. conclusio. octau. Bonacin. tom. prim. disputation. quint. de censur. punct. 1. numer. 16.

Generale est, non speciale. Quia interdictū illud videtur ferri non in personas, quatenus aliqua qualitate sibi propria afficiuntur; sed non specia- quatenus communi afficiuntur qualitate: le est. nempe quatenus sunt ex tali familia, & vnum corpus politicum component. Ita Coninch disputatione decima septima dubio prima

62
Speciale est,
non genera-

63
Generale,
sed non specia-

primo numer. undecim. Palao de cens. d. 5. punct. 1. num. 7.

64 *Prima eligo sententiam.* Hanc sententiam valde esse probabilem scio, imo à P. Castro Palao probabiliorem vocari. At ego primæ communi quidem adhæreo. Nam cum de interdicto personali generali Doctores loquuntur, asserunt debere esse corpus politicum, quod propriis legibus gubernari possit: idque in familia non inuenio.

DUBIVM II.

Interdicta Civitate, vel Diœcesi, Cathedralis Ecclesia censeturne esse interdicta?

65 *Nō censetur interdicta.* Non censetur interdicta. Quia cap. Quamvis, de prebend. in 6. nomine Ecclesiarum non comprehenditur Cathedralis in casu odio, qualis erat casus illo in textu relatus. Sic Couar. ad Cap. Alma mater, p. 2. §. 1. num. 4. Staphyleus de litter. gratia, fol. 1569. Henriquez libr. decim. terr. cap. 42. numer. 1. plures referens.

66 *Interdicta censetur.* Interdicta censetur. Quia alias enervaretur vis interdicti generalis, contra textum in cap. Si Civitas. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 3. n. 10. Suar. d. 32. sect. 2. n. 22. Bonac. 10. 1. de cens. d. 5. punct. 1. num. 7. & alij apud ipsum.

67 *Hoc dicendum.* Hæc sententia mihi omnino tenenda videtur. Cui non obest textus in c. Quamvis. Quia non dicit, sub nomine Civitatis, vel Diœcesis non comprehenditur Cathedralis Ecclesiam: sed sub nomine Ecclesiarum Civitatis, vel Diœcesis. Quocirca si interdictum esset omnium Ecclesiarum illius Civitatis, vel Diœcesis, probabile est Cathedralis non comprehenditur ex textu illo: ut docuere Henriquez lib. 13. cap. 42. numer. 3. & Sayr. libr. 5. cap. 3. dub. 10. Quia Ecclesia Cathedralis ob eius dignitatem speciali nota digna censetur, nec venit sub dictione vniuersali omnium Ecclesiarum. Sicuti non veniunt Cathedralis Ecclesie Canonici sub generali Clericorum interdicto.

DUBIVM III.

Interdicta Diœcesi, Civitas censeturne interdicta?

68 *Nō censetur interdicta.* Inimè interdicta censetur. Quia Diœcesis accipi debet secundum suam propriam speciem, iuxta quam equidem à Civitate differt. Sic Bonac. 10. 1. disput. 5. de cens. punct. 1. num. 11.

69 *Interdicta censetur.* Interdicta censetur. Quia Diœcesis ex Civitatibus, Villis, & pagis coalescit. Ita Ferdin. à Castro palao de Censur. dub. 5. punct. 2. Parag. 1. num. 4.

Verius censetur Diœcesis interdicta, Civitate, & omnia Diœcesis loca comprehendit. Quid enim est Diœcesis, nisi Civitatis, Oppidorum, villarum, quæ in ea continentur colligatio? Ergo interdicta Diœcesi censetur interdicta omnes illius partes: sicuti Civitate interdicta, censetur interdicta omnes Ecclesie, quæ in illa continentur.

DUBIVM IV.

Si terra aliqua diuisim sit nocentis, & innocentis, & interdicto plectatur: terræ illa, quæ ad innocentem pertinet subiciatur interdicto?

Certum est, interdicto non subiciatur terram, quæ pro indiuiso alterius est innocentis, Quæsi-
ne absque culpa innocens puniatur c. fin. l. 9. 4. statum.
D. Antonin. p. 3. tit. 27. de iur. d. c. 3. y. l. v. Interdictum. 2. Quid autem, si terra illa diuisim sit nocentis & innocentis, ita ut pars illius nocenti competat, & pars distincta innocenti. Num pars quæ ad innocentem spectat, generali interdicto locali subiciatur?

Non subicitur, sed ea solum pars, quæ ad nocentem pertinet. Quia ubi culpa non ad. Non subicitur
est, iniuste pœnæ iacula contorquentur. S. c. citur c. 7. Sayr. libro quinto thesaur. capite tertio numer. 23.

Subicitur quidem censuræ & pars illa quæ ad innocentem spectat. Quia alias interdictum generale latum in terram domini nocentis subiciatur
eluderetur, contra textum in cap. Si Civitas, de sentent. excommuni. in 6. Eluderetur autem, si populus habitans in terra interdicta directæ, posset ad diuina audienda & celebranda ad partem terræ contiguam accedere. Ita Palao de censur. disputat. 5. punct. 2. Parag. 1. numer. 6.

Existimo veram esse primam sententiam, si de interdicto directo & immediato loquamur, Autem
at si de interdicto accessorio, & quasi per con. sequentiam sermo sit, verius credo, partem illam innocenti competentem interdicto subici, ne interdictum generale latum in terram domini nocentis eludatur.

DUBIVM V.

Si interdictum hac forma feratur: Interdicimus omnes terras, quas Dominus habet vel possidet comprehenduntur hæ quarum solum vsum fructum habet?

Certe si de terris ad dominum pleno ore pertinentibus loquamur, si interdictum feratur hac forma: Interdicimus terras illius Domini, in qua ipse dominum habet: omnes terræ sub

Seet. II. De Interdicto Dubia. 303

sub illius dominio existentes interdicuntur. Quia nulla est ratio, ob quam vna potius, quā alia sit interdicta, & dictio, *Omnes* nullam excludit. At ex prædicta forma non subiiciuntur interdictæ terræ, in quas solum dominus iurisdictionem habet, & administrationem, vel vsumfructum. Quia harum proprie dominium non habet. Neque crediderim, subiici terras, in quas solum dominium indirectum dominus habet: vt sunt datæ in pignus, vel hypothecam, aut feudum. Quia illud interdictum in damnum potius feudatarij, & hypothecarij cederet. Quæsierim vero, si interdictum sub hac forma feratur: *Interdicimus omnes terras, quas dominus habet, vel possidet*: an comprehendantur illæ, quarum solummodo vsumfructum habet?

76 Non comprehenduntur. Quia à domino illo hæc terræ pleno iure non possidentur: & ly habet, vel possidet plenum indicat ius, cum absolute dicitur. Sic nonnulli, quorum sententiam Palao de cens. d. 5. pun. 2. §. 1. num. 6. ait esse probabilem.

77 Comprehenduntur quidem. Quia etiam si in feudum, vel pignus acceptæ sint: at vere ab ipso habentur. Argum. cap. 2. de postulat. Prætor. Ita Auila p. 5. d. 1. dub. 3. Palao citat. Coninch d. 17. dub. 1. numer. 21. Henriquez lib. 1. 3. cap. 42. num. 2. Sayr. l. 5. thesaur. cap. 3. a numer. 17. plures citans.

78 Existimo probabile esse, solum in illa interdicti forma comprehendi terras illas, quæ pleno iure à domino possidentur. Verius autem, comprehendi etiam eas, quarum habet vsumfructum, vt sunt terræ in feudum, vel pignus acceptæ. Dum enim durat ille contractus, vere dicitur eas terras habere, ac possidere.

D V B I V M VI.

Si terras interdicto suppositas Dominus vendat, & solius domini culpa interdicta fuerint, & non incolarum: cessante illarum Interdictum?

79 Interdictum cessat. Quia integra ratio finalis, ob quam illæ terræ sunt interdictæ, est, quia sunt domini delinquentis, vt eo interdicto appositio puniatur, & corrigatur: quæ ratio omnino cessat, alienatione facta. Sic Coninch d. 17. dub. 1. num. 22. Hurtad. tr. de interd. diff. 5. fine.

80 Non cessat interdictum. Quia interdictum illud non fuit latum sub conditione restrictiua quouique terra illa domini delinquentis esset; sed absolute latum est, vnde ad quemcumque transeat, secum onus interdictum ei annexum defert. Ita Geminian. Anchar. Francus, Syluest. Palad. Sayr. quos refert, & sequitur Palao de cens. d. 5. pun. 2. §. 1. n. 6. Suar. d. 32. sect. 2. num. 3. Vgol. tab. 5. c. 12. n. 3.

81 Esto ratio finalis, ob quam terra illa interdicto fuerit supposita, cesset: non tamen inde probatur cessare interdictum ipso iure, ob rationem præfatam, sed esse auferendum. Vnde mihi secunda sententia magis aridet.

D V B I V M VII.

Exteri etsi diu in populo habitent, eximuntur ab Interdicto personalis generalis lato?

82 Non eximuntur. Quia diu inibi habitantes, vti assolent Scholastici, mercatores, litæ gerentes, &c. legibus populi adstringuntur. Sic plures Doctores, quorum sententia admodum est probabilis, eam approbante Calstro Palao de censur. disputat. 5. punct. 2. Parag. 2. num. 6.

83 Eximuntur equidem. Quia exteri ad populum non pertinent, nec partes illius sunt: Ergo legibus suis, quæ pœnales sunt, minime subiiciuntur. Ita Bonacin tom. 1. de cens. disputat. 5. punct. 1. numer. 20. Vgol. tab. 5. cap. 20. Parag. 1. num. 2. Henriquez lib. 1. 3. capit. 21. numer. 3. Nauarr. capit. 27. numer. 167. Sayrus lib. 5. cap. 4. nu. 19. Auila p. 5. d. 5. dub. 4. concl. 10. Coninch d. 17. nu. 12. & alij.

84 Licet exteri plerumque legibus populi adstringantur, quod negari non potest: non tamen adstringuntur illis, quæ singulares personas, quatenus sunt illius populi afficiunt: vti est lex hæc interdicti. Vnde exteros hoc ex capite minime afficere potest interdicti pœna.

D V B I V M VIII.

Duplex habentes domicilium, alterum in loco interdicto, alterum in loco, qui Interdictus non est, afficiunturne censura personalis?

85 Afficiuntur plane. Quia vere sunt de populo interdicto & illius perfruuntur honoribus: Ergo debent oneribus etiam prægruari. Sic Calderin. tr. de interd. membr. 2. nu. 39. Angel. v. Interdictum 1. n. 4. Tabie. eodem, §. 10. Rosel. ibid. n. 8.

86 Non afficiuntur. Quia cum equè pares sint populi interdicti, & non interdicti: nulla est ratio, ob quam populi interdicti onus subire debeant potius quam libertate populi non interdicti potiri. Ita Sayr. l. 5. thesaur. c. 4. n. 18. Henr. lib. 1. 3. cap. 42. numer. 2. Syluest. v. Interdictum, num. 13.

87 Mediam teneo viam. Interdicto subiiciantur cum in loco interdicto habitant: secus si in loco non interdicto commorantur. Quia æquum est, vt durante habitatione, alijs de populo, cuius ipsi sunt pares, conformentur. Mecum Suarius disputat. 32. section. 2. n. 16. Filliuc. tract. 19. num. 14. Bonac. to. 1. d. 5. de cens. pun. 1. num. 20.

D V B I V M

DVBIVM IX.

Cum Interdictum fertur à summo Praefule, seu ab eo, qui in seculares, & Regulares iurisdictionem habent: comprehenduntur Religiosi, interdicto Clero?

88
Comprehenduntur.

Comprehenduntur quidem. Quia communitas in populum & Clerum dividitur. Argum. Cap. Si sententia, de sentent. excommunicat. At Religiosi etiam laici siue mares, siue feminae, non sunt de populo, ut suppono: ergo sunt de Clero. Igitur interdicto Clero, censendi sunt esse interdicti. Sic Couar. ad c. Alma, p. 2. §. 1. n. 8. Nauar. sum. c. 27. n. 167. Suar. d. 32. sect. 2. n. 13. Philarc. de offic. Sacerd. p. 1. l. 4. c. 3. Viuald. de interd. nu. 159. Tolet lib. 1. cap. 18. & alij.

89
Non comprehenduntur.

Non comprehenduntur. Quia esto sub nomine Cleri Religiosi in fauorabilibus intelligantur: non tamen in penalibus & odiosis: ut pote qui diuersis legibus, ac constitutionibus reguntur. Ita Vgolin. tab. 5. §. 5. numer. 3. Henriquez lib. 13. cap. 42. numer. 3. Sayr. lib. 5. thesaur. cap. 4. numer. 29. Auila p. 5. disputation. 1. dub. 4. concl. 7. Coninch disputation. 17. n. 8. Filiuc. tract. 18. numer. 14. Layman. lib. 1. tractat. quint. part. quart. capit. 1. numero tertio. Hurtad. de interd. diff. 4.

90
Hoc affirmo.

Si interdictis Religiosis, non censentur Clerici seculares interdicti, ut fert communis sententia neque etiam interdicto Clero, Religiosi censendi sunt interdicto affici. At si Religiosus beneficium seculare possideat, interdicto Cleri subiicitur. Quia vnum cum Clericis seculares corpus constituit. Hurtado, ac Sayro annotantibus. Verum si interdictum latum esset non sub nomine Cleri, sed sub nomine personarum Ecclesiasticarum: crederem Religiosos tam Clericos quam laicos comprehendendi. Quia vere sunt personae Ecclesiasticae ad Ecclesiam, illiusque iurisdictionem directe pertinentes.

DVBIVM X.

Interdictis alicuius vniuersitatis Doctoribus, afficiunturne Doctores Clericali statu insigniti?

91
Non afficiuntur.

Non afficiuntur Doctores Clerici, sed laici tantum. Quia solum Doctoribus laicis competit, vniuersitatem constituere, siue communiter. Sic Angel. verb. Interdictum 1. numer. 9. Rosel. lib. 1. §. 5. Syluest. 2. nu. 18. Vgolin. tab. 5. Parag. 5. numer. 3. Sayr. lib. 5. thesaur. capit. 4. numer. 10.

92
Afficiuntur.

Afficiuntur plane tam Clerici quam laici Doctores. Quia nomen Doctoris aequè Clericis ac laicis est commune. Ita Tabie. verb. Interdictum 1. numer. 9. Armil. numer. 11. Viuald. numer. 169. Henriquez lib. 13. cap. 42. numer. 1.

Bonacin. tom. 1. disp. 5. de censur. punct. prim. nu. mer. 17.

Hos sequor. Nam ex Doctoribus tam Clericis quam laicis communitas, seu vniuersitas huiusmodi coalescit, ut experimento comprobatur.

DVBIVM XI.

Interdicto populo, interdiciantur loca eius censentur?

Censentur interdicta. Quia alias interdictum frustraneum esset cum Clerici possent aperire ianuam, & campanis pulsatis in Templis illius censentur. Interdictum populi diuina peragere. Sic Couar. ad c. Alma, p. 2. §. 1. numer. 7. Henriquez lib. 13. capit. 42. circa finem.

Minime interdicta loca illa censentur. Quia interdictum personale à locali distinguitur, neque vnu aliud inferat. Neque est inconueniens, ut interdicto populo, possit Clericos diuina in illa Ecclesiis illius populi peragere, cum Ecclesiae non sint interdictae. Ita Nauarr. summ. c. 27. numer. 167. Hurtad. tractat. de interd. diff. 3. Auila part. quint. disputation. prim. dub. 2. Coninch dub. 17. numer. 20. Sayr. lib. 5. thesaur. cap. 4. numer. 16.

Hanc sententiam probabiliorē esse iudico. Neque enim inde sequitur, interdictum populi eludi, cum populus debeat à diuinis illis officiis audiendis abstinere. Quod si populus interdictus eis velit assistere, neque expelli valeat, cessare debent Clerici ab illorum celebratione, non ex lege interdicti, sed ob scandalum vitandum, & ad peccatum cooperationem.

CAPVT IX.

Circa Interdicti Causas.

DVBIVM XII.

Episcopus, seu Prælatus sub se Capitulum habens potestne sine eius consensu interdicti sententiam ferre

POTEST quidem. Quia consuetudo legis vim habens edocet, id illos posse, cum quotidie huiusmodi potestatem executioni mandari videamus, tali sententia vim suam exercente. Sic Calderin. de interd. membr. 3. numer. 4. Glor. ad ap. 1. de excessib. Pralat. verb. Capituli. Abbas ibi. Vgolin. tab. 5. capit. 1. Paragraph. prim. Suarius dub. 36. section. 1. numer. 6. Sayrus 1. §. thesaur. cap. 10. numer. 20.

Minime potest. Quia c. 1. de excessib. Prælator. Pontifex

Secl. II. De Interdicto, Dubia. 305

Pontifex prohibet, ne Clericos sine Capituli iudicio Episcopus suspendat, aut eorū Ecclesias interdicto subiciat. *Fauet c. Nouit. c. Quanto de his, que sunt à Prælo sine conf. Capituli. c. Cum in cunctis, de his, que sunt à maiori parte Capituli. Ita DD. quos pressio nomine affert, & sequitur Palao de cens. d. 5. pun. 3. n. 2.*

⁹⁹ *Amoris*
refutatio.
Existimo, spectato iuris rigore neque Episcopum, neque Prælatum alium sub se Capitulum habentem posse Clericos interdicere absque Capituli consensu, bene tamen laicos. At spectata consuetudine, et laicos & Clericos interdicere posse.

DUBIUM XIII.

Prælati Regulares iurisdictionem tantum in Religiosos habentes possuntne eos absoluto interdicto ligare?

¹⁰⁰ *Nonnulla*
paruit.
Et si spectato iuris rigore possunt interdictum tam in personas quam in loca sibi subiecta ferre: at consuetudine præscriptum est, hanc eis ademptam esse potestatem, saltem quoad interdictum locale, nisi forte in plebem iurisdictionem habeat. *Henric. l. 13. cap. 2. n. 3. Sayr. l. 5. thes. c. 10. n. 22. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 4. n. 1. Quæserim vero, an Prælati hi iurisdictionem in Religiosos solū habentes, possint eos absoluto interdicto illigare?*

¹⁰¹ *Non possunt*
absolui, sed
pariali.
Non possunt absolute, sed solum partiali, nempe ab audiendis diuinis officiis, vel confessionibus excipiendis. Quia potestas absolutum interdictum ferendi residet penes illos qui absolutam in subditos Clericos & laicos prælaturam gerunt. *Sic Sayr. l. 5. thes. c. 10. num. 22. Henric. l. 13. c. 2. n. 3. & c. 5. l. n. 1.*

¹⁰² *Posse ab*
solui.
Possunt equidem absolute interdicto ligare. Quia in Religiosos subditos absolutam obtinent potestatem. Ita Palao de cens. disp. 5. pun. 3. n. 4. Et Doctores, qui negata potestate apponendi interdictum locale, personale concedunt.

¹⁰³ *Cum his*
opinor.
Cum his opinor. Nam si absolute personæ eis subiectæ sint, cur solum partiali pœna solum poterit eos punire, prohibendo, ne Confessiones excipiant, aut diuinis interfint? Et si sigillatim possunt eis singula interdicta ferre, cur non poterunt eos absolute interdicto plectere?

DUBIUM XIV.

Vi interdictum generale locale aut personale ferri possit, ultra culpam capitis, vel communitatis requiritur ne ut delinquens iurisdictionem temporalem habeat in locum vel communitatem?

¹⁰⁴ *Nonnulla*
no.
Interdictum generale locale, personale quod cum ultra personas delinquentes, innocentes afficiat, nullo modo in iure fertur, nec ferri ab alio, quam à Pontifice potest ob culpam quantumvis grauem alicuius priuatæ personæ nisi ea culpa sit culpa capitis, vel communitatis. *Ejacob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.*

tis. *Argum. Cap. Non est de sponsal. Et deciditur in Concil. Basileensi, sess. 20. Quia pœna debet proportionari culpæ: & cum hæc sit communis pœna, culpam communem requirit. Suar. d. 36. sect. 3. m. 5. & 6. Auila par. 5. d. 3. dub. 1. concl. 5. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 4. n. 4. Henric. l. 13. c. 50. n. 1. Ad quæstionem autem assero, num ultra culpam capitis, vel Communitatis, requiratur, ut delinquens iurisdictionem temporalem in locū vel communitatem interdictam habeat?*

¹⁰⁵ *Requiritur*
plane.
Requiritur quidem. Quia non videtur rationi consonum, spiritualis Pastoris contumacia cum tam graui populi iactura coërcere. *Sic Cardinal. ad cap. Sane el. 2. de offic. delegati. Panormit. ibi, n. 7. Henric. l. 13. c. 50. n. 1.*

¹⁰⁶ *Non requiritur.*
Non requiritur. Quia contumacia spiritualis Pastoris grauius delictum est contumacia domini temporalis: ergo si hæc sufficit ad interdictum generale personale & generali locale, vel speciale constituendum, etiam contumacia spiritualis Pastoris sufficere debet. Ita *Auila p. 5. d. 3. dub. 1. concl. 2. Suar. d. 36. sect. 3. n. 7. Sayr. l. 5. thes. c. 11. n. 9. Vgolin. tab. 5. c. 20. §. 1. numer. 2. Felin. ad cap. Sane numer. 2. Decius no. tab. 7.*

¹⁰⁷ *Verius hoc*
pute.
Verius hoc esse credo. Quod quidem non leuiter colligitur ex eo c. Sane. Vbi deciditur posse delegatum Pontificis interdicto subicere terram iurisdictioni Episcopi subiectam, absque vlla iurisdictionis temporalis, vel spiritualis distinctione.

DUBIUM XV.

Interdictum locale speciale, v. gr. vnius, vel alterius Ecclesiæ, potestne licite & valide pro debito pecuniario imponi?

¹⁰⁸ *Nonnulla*
suppono.
Certe sententia est, interdictum locale generale ferri non posse absque speciali sumptione. Præfatis licentia pro delicto à capite, vel communitate perpetrato in ære alieno retinendo. Ita expressè cautū est à Bonifacio VIII. in *Extrauag. Provide attendentes, de sent. ex. com.* Ibi enim statutum est, pro contumacia domini, vel Episcopo loci in alieno ære retinendo, & debito pecuniario non soluendo, nullatenus posse aliquam Prouinciam, Ciuitatem, Castrū, locum, territorium sine speciali Sedis Apostolicæ licentia interdici. Quod si contra factum fuerit, irritum esse decernit. At de interdicto locali speciali quæserim num licite, & valide possit imponi?

¹⁰⁹ *Interdictum locale speciale, v. gr. vnius, vel Potest im-*
alterius Ecclesiæ, cū non conueniat pro debito pecuniario imponi: absolute tamen licite ac valide imponi potest. Quia præfata constitutio solum de interdicto locali generali loquitur, ut aduertit ibi Glossa, & Abbas ad cap. Cū in partibus, de verbor. signific. Ergo cum interdictum locale speciale nullibi prohibitum inueniatur, ferri pro debito pecuniario potest. Sic Nauar. sum. c. 27. n. 168. Sayr. l. 5. thes. c. 11. n. 19. asserens esse omnium præter Couar. Suar. d. 36. sect. 3. n. 8.

¹¹⁰ *Imponi non*
potest.
Interdictum locale speciale non potest ob debitum pecuniariū ferri. Quia in illa *Extrav. prohibetur, ne supponatur interdicto Prouincia*

D d

Ciuitas

Civitas, Castrum, locus, territorium: at locus tam de interdicto locali, generali, quam speciali intelligitur. Præterea solutio debiti pecuniarii facile aliis viis potest obtineri, absque innocentium periculo. Ita Covar. ad c. Alma, p. 2. §. 1. n. 5. Mexica de interd. diff. 3. concl. 2. Anila p. 5. d. 3. dub. 3. concl. 2. Inclinat Laym. l. 1. r. 5. p. 4. sine.

111 Cum his Doctoribus opinor. Nam interdictum locale generale ideo ob causam pecuniarii debiti prohibetur apponi ab ordinaria potestate, ne ob temporalem causam, & quæ alia via emendari potest, innocentes detrimentum patiantur: hæc ratio etiam in interdicto locali speciali procedit: ergo interdictum locale speciale ob debitum pecuniarium nequit imponi absque summis Præfatis facultate.

DUBIUM XVI.

Interdictum personale generale potestne imponi ob retentionem aris alieni à capite communitatis factam?

112 Interdictum personale generale, hoc est, interdictum Communitatis ob aris alieni retentionem à capite Communitatis factam potest imponi. Quia constitutio Bonifacii VIII. in Extrav. Provide attendentes solummodo de interdicto locali loquitur, ut manifestum est. Ex quo colligitur, interdictum personale cedere. Sic nonnulli, quorum sententiam amplectitur Castro Palao de cens. d. 5. p. 3. §. 2. n. 6.

113 Imponi non potest. Quia si imponeretur, innocentes ob temporalem causam, haud æque, gravarentur. Vnde prohibitum proculdubio est, sicuti generale locale. Ita Calderin. tract. de interd. memb. 1. n. 2. & alij.

114 Ego quidem existimo, si illius Extrav. spectemus verba, veram primam sententiam esse, idque omnino asserendum. At si intentionem Pontificis perpendamus, verius censeo, interdictum personale generale prohiberi, sicut & locale, ne ad innocentes poena illa redudat. Illud autem est certum, interdictum personale speciale pro debito pecuniario imponi posse auctoritate ordinaria. Quia nullibi contrarium est cautum: neque verba, nec mens illius Extravag. aduerfantur.

DUBIUM XVII.

An interdictum personale speciale possit ob culpam alienam ferri?

115 Potest quidem. Quia si ob culpam capitis innocentibus communitatis gravantur interdicto populo: cur non poterit innocens inter dici ob culpam alterius, qui ipsi coniunctus est? Sic Henr. l. 1. c. 5. n. 2. Anila p. 5. d. 3. dub. 2.

116 Minime potest. Quia cum speciale personale interdictum propriam personam ubique afficiat, poena est in ipsa culpam supponens. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 11. n. 5. Suar. d. 36. sect. 3. n. 2. Hurtad. de Interd. diff. 1. 3.

117 Hanc sententiam communem eligens assero, interdictum personale speciale nunquam ob alienam culpam ferri posse, sed necessario propriam sup-

ponere: ut culpa, non innocentia flagelletur.

DUBIUM XVIII.

Ob culpam venialem propriam potestne ferri speciale personale interdictum?

Potest quidem. Quia huiusmodi interdictum non privatur maioribus bonis, quam excommunicatio minor: & ex alio capite cum est à iure, vel ab homine generaliter latum, æque facile ac excommunicatio minor valet auferri. Ergo sicut excommunicatio minor ob solam culpam venialem contrahi potest, etiam contrahi poterit interdictum. Sic Henr. lib. 13. c. 50. n. 2. Anila p. 5. d. 3. dub. 2. Sà v. Interdictum, n. 7. Hurtad. de interd. diff. 1. 3.

Non potest. Quia huiusmodi interdictum maioribus bonis privatur, quam minor excommunicatio, & passim contingentibus siquidem privatur Sacramentorum administratione, ac receptione plurimum, divinatorum officiorum assistentia, ac Ecclesiastica sepultura: & difficilior tollitur quam excommunicatio minor, quæ à quolibet Sacerdote simpliciter valet auferri, cum interdictum saltem proprium Sacerdotis requirit. Ita Suarius disputat. 36. sect. 3. n. 1. Sayr. lib. 5. thes. c. 11. n. 16. Layman. lib. 1. r. 5. p. 4. c. 4. n. 4. Valquez tom. 2. disputat. 58. n. 50.

Hanc sententiam probabiliorē esse non dubito. Nam ob transgressionem interdicti sæpe incurritur irregularitas, quæ tamen non incurritur ob minoris excommunicationis violationem: ergo signum est graviores esse poenas: ac proinde non nisi ob gravem culpam contrahi posse. Fateor tamen, si interdictum non sit absolutum, & integrum, sed partiale, & ad breve tempus: posse ob veniale piaculum posse iniungi. Quia tunc est levis poena facile remouenda. Caiet. v. Suspendio, & v. Interdictum Navar. sum. c. 27. n. 67. Laym. l. 1. r. 5. p. 4. n. 4. Hurtad. de interd. diff. 1. 2. Suarius d. 36. sect. 3. n. 2.

CAPVT X.

Circa Interdicti Effectus.

DUBIUM XIX.

Tempore Interdicti potestne seclosa necessitate solemniter ministrari Baptismus?

Vidimus section. prim. administrationem, ac receptionem Sacramentorum esse nonnullis temporibus interdicti prohibitam, exceptis relictis casibus in iure expressis. Deciditur Cap. Re-

De primo effectu interdicti. Ne privatione sacramentorum Sacramentorum.

Sect. II. De Interdicto, Dubia. 307

ponso, de sent. excom. & c. Si sententia, eodem tit.
Certum est, excipi Baptismum parvulorum cuius quidem administratio potest, imo debet esse solennis: nec refert, an interdictum sit locale generale, an speciale: Constans autem est Doctorum sententia, posse personam generaliter interdictam hoc Sacramentum solemniter ministrare, Quia generale personale interdictum arctius non ligat, quam generale loci, quo non obstante Baptismi ministratio permittitur. Persona vero specialiter interdicta potest privatim in casu necessitatis Baptismum ministrare. Quæstio vero, num seclusa necessitate possit solemniter illum ministrare?

123 *In q. qui-
dam.* Potest quidem. Quia sicut non obstante interdicto speciali locali potest eo in loco ministrari hoc Sacramentum. Sic videtur ministrari posse à persona specialiter interdicta, eius interdicto non obstante. Concessio enim hæc non ob Ministrum, sed ob Baptizandum facta est. Sic nonnulli, quorum sententiam probabilem esse Palao citandus indicat.

123 *Non potest.* Minime potest. Quia his personis, sicut excommunicatis nullus est favor concessus, qui necessario foret, si seclusa necessitate ministrandi, Baptismum solemniter possent id gerere. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 7. n. 6 Bonac. to 1 de cens. d. 5. pun. 3. §. 1. nu. 5. Alter. de interd. d. 4. c. 1. fine. Fill. r. 18. n. 35. Palao de cens. d. 5. pun. 4. §. 1. n. 5.

124 *Hic uno.* Satis probabilem primam sententiam esse reor, sed longe veriorē esse secundam. Quia si nullatenus adest vrgens necessitas totus fauor Ministro soli factus censetur non Baptizando, siquidem posset ab ipso privatim Baptizari si vgeret necessitas.

DVBIUM XX.

Ad ministrandum Confirmationis Sacramentum tempore interdicti potestne si opus sit, confici Chrisma non seruata c. Alma mater moderatione?

125 *Nonnulla
suppono.* Quod dictum est de Baptismo, de Sacramento Confirmationis dicendum esse omnes fatentur. Licet enim non sit Sacramentum necessitatis, est tamē Baptismo accessoriū, & illius quasi complementum: vnde concessio Baptismo, hoc censetur concessum non vtiūque, sed cum omni sua solemnitate apertis ianuis, ac si interdictum non esset. Argum. Leg. Si quando, c. de inofficio testam. Quia vno concessio, conceduntur ea, cum quibus præstari solent. Et sumitur ex c. Quoniam, de sent. excom. in 6. Henriq. l. 13. c. 45. Suar. d. 33. l. 1. n. 7. Auila p. 5. d. 5. sect. 1. dub. 4. concl. 3. Additur præterea in cap. Quoniam posse Chrisma confici in loco etiam specialiter interdicto. Quia est necessarium Confirmationi: & concessa Confirmatione, concedi debent quæ ad illam conficiendam sunt necessaria. Leg. Ad rem. & Leg. Ad legatum, ff. de procurat. & defensorib. Iam requiro, an vt tempore interdicti Chrisma possit confici non seruata moderatione, quæ in c. Alma præscribitur?

Esob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

Non potest. Quia si ad Confirmationis Sacramentum tempore interdicti ministrandum, necessaria est Chrismatis confectio, debet ea moderatione perfici, quæ in reliquis Sacrificiis diuinis constitutione ex illa obseruari imperatur. Sic Couar. ad c. Alma p. 2. §. 2. num. 7. Henriq. l. 13. c. 45. Bonac. to. 1. de cens. d. 5. pun. 5. §. 1. n. 4. & alij.

Potest quidē. Quia textus in c. Alma nō fuit expeditus ad ampliandā interdicti prohibitionē, & abrogādos casus, in quibus interdicti prohibitio locū iure antiquo non habebat: sed expeditus fuit ad tēperandū rigorē illis in casibus, in quibus vim habebat interdicti prohibitio. Cū autē iure antiquo ministratio Confirmationis, & Chrismatis confectio absque vlla moderatione c. Alma mater, fuerit permissa, non debet cēseri, id ex eo c. Alma esse sublatum. Ita Barbosa de potest. Episc. alleg. 3. Laym. l. 1. r. 5. p. 4. c. 2. n. 1.

Hanc sententiam quam satis probabilem esse reor eligendam duxi, quamuis primam cōmunem esse ingenue profiteor. Quia huiusmodi textus moderationem adhibet in Sacrificio Missæ, & officiis diuinis, quæ diebus singulis dicuntur: At Chrismatis confectio sub his officiis diuinis quotidie dicendis non continetur: tum quia non dicitur, sed conficitur: tum quia non singulis diebus peragitur.

DVBIUM XXI.

An ministratio Sacramenti penitentiae à Sacerdote interdicto denunciato facta validane est?

Sacramentum Pœnitentiæ iure antiquo solis moribundis, & peregrinis concessum erat, Cap. Quod in te, de penit. & remis. at iure nouo omnibus conceditur duplici conditione apposita. Prima est, ne recipiens excommunicatus sit, quia pertinaciter interdicto causam dederit. Secunda, ne absoluens causam culpabilem dederit interdicto: eo enim casu debet prius satisfactionem condignam exhibere. Quod autem dictum est de receptione, dictum de eius administratione existima: posse inquam, administrari in loco interdicto, & à persona generaliter interdicta: secus verò à persona, quæ specialiter interdicta sit, iam requiro, num administratio facta ab interdicto denunciato, non solum sit illicita, sed & inualida?

Inualida est. Quia in cap. Responso, de sent. excomm. & cap. Si sententia, eodem tit. Sacerdoti specialiter interdicto qualibet Sacramentorum administratio extra casum necessitatis prohibetur absolute, nec an valide id gerat, exponitur. Ergo de interdicto denunciato credendum non solum illicitè sed inualide Pœnitentiam ministrare, iurisdictione vtique omnino priuato. Sic nonnulli Doctores, quorum sententiam Suarius disput. one trigesima tertia sectione prima numero vigesimo approbare, imo & sequi videtur, cum dubitans in contrariam inclinet.

D d 2

Non

126
Non potest.

127
*Potest qui-
dem.*

128
Hoc defido.

126
*Nonnulla
suppono.*

130
*Inualida
est.*

131
Invalida
non est.

Non est invalida. Quia interdictum non iurisdictione, sed divinorum usu privatur. Ita Fil. tr. 16. n. 38. Bonac. tom. 1. d. 5. de cens. pan. 3. §. 3. n. 1. Palao de cens. d. 5. pun. 4. §. 1. nu. 8. Suar. ubi supra.

132
Hoc mihi
probabilius.

Hoc probabilius esse censeo. Quia Pœnitentia administratio, quia divinum quid est, illicite ab interdicto denunciato geritur, attamen quia interdictum iurisdictione non privatur, valide exerceri nullo ex capite repugnat.

D V B I V M XXII.

Permissum est Eucharistiam sumere, ac ministrare in quatuor festivitatis contentis in Cap. Alma mater, de sententia, excommunicat. in 6.

133
Questio
status.

Eucharistia Sacramentum tempore Interdicti localis, & personalis generalis potest, & debet ministrari his, qui sunt in probabili mortis periculo constituti. Extra hoc periculum nec licitum est id ministrare, nec illud recipere in loco interdicto, nec à personis generaliter interdictis. Quæserim vero, an in quatuor festivitatis, nempe Natalis Domini, Pasche, Pentecostes, & Assumptionis Deiparæ, quibus in C. Alma concessum est omnibus fidelibus, ut tempore interdicti localis, vel personalis divina participare valeant, dummodo causam interdicti non dederint, aut alias sint personaliter interdicti: possint illis temporibus Eucharistiam sumere, eisque ministrari permissum?

134
Non est
permissum.

Permissum non est. Quia in his festivitatis bus solum permittuntur divina officia celebrari, & participari à fidelibus ac si nullum esset interdictum. At Sacramenti huius receptio & administratio à divinis officiis est diversa, ut constat ex cap. Si sententia, de sententia, excomm. in 6. & ex Cap. Episcoporum, de privilegiis, eodem lib. Ergo ex divinorum officiorum, receptio & administratio Eucharistia concessa non videtur. Nam à diversis, & separatis non est facienda illatio. Argum. Leg. Papinianus exul. ff. de minorib. Certe Pontifex in prædicto Cap. Alma, solum agit de Missæ celebratione & qualiter officia divina tempore interdicti valeant celebrari, nihilque adiecit de Sacramentorum receptione, & administratione: ergo prohibitio tempore interdicti iure antiquo statuta, ne Sacramenta recipiantur, nullam accipit mutationem ex eo Cap. Sic Covarruvias p. 2. ad Cap. Alma §. 5. nu. 5. Navar. sum. c. 27. n. 179 Bonac. to. 1. de cens. d. 5. pun. 3. §. 2. nu. 12. Avila p. 5. d. 4. sect. 1. dub. 5. conclus. 2. Hortad. de interd. d. ffic. 7. n. 26. Sayr. lib. 3. thes. c. 7. nu. 25. Hent. l. 1. c. 45. n. 2.

135
Permissum
est.

Permissum quidem est. Quia in omnium sententia his festivitatis conceditur omnibus Christi fidelibus non solum divinis officiis assistere, sed & Missæ sacrificio. At iure antiquo omnibus assistentibus sacrificio Missæ concessum erat de ipso sacrificio communi-

cando, participare: ergo modo etiam id debet censei esse concessum. Et forte ob hanc causam textus vltimus non fuit verb. Assistere, sed Participare: ut ex eo colligitur, non solum ex Sacrificio Missæ, & divinis officiis fideles assistendo, sed & sacramentum Christi Domini Corpus percipiendo posse participare. Ita Fil. liuc. tr. 18. nu. 32. Coninch d. 17. dub. 1. nu. 36. Suarius d. 33. section. 1. nu. 37. p. alod. in 4. dist. 18. quest. 8. articul. 2. concl. 3. Federic. conf. 11. n. 7.

Profecto ut primam sententiam probabilis admodum imo communem dederam, secundo dæque libenter hæream, hac ratione aliorum sententiam specialiter interdictis, seu illis, qui causam interdicti dederunt; in C. Alma prohibetur Eucharistiam recipere: ergo tacite aliis conceditur, exceptio enim vnius in ceteris non exceptis regulam firmat. Alias namque frustranea esset hæc exceptio, si omnes tam interdicti, quam non interdicti: & tam interdicti specialiter, quam generaliter, exclusi à communione essent.

D V B I V M XXIII.

Illi quibus ex privilegio competit Missæ Sacrificio assistere tempore interdicti, possuntne tunc Eucharistiam recipere laicorum more?

Questio Dubio proximo agitata: affirmativa est hæc, quam Doctores excitant de Sacerdotibus, aliisque Clericis, quibus concessum est celebrare Missam, & divina officia: & de iis, quibus ex privilegio competit tempore interdicti divinis assistere: an, inquam, omnes hi possint laicorum more Eucharistiam accipere?

Non possunt. Quia iure antiquo prohibita erat Eucharistia receptio nisi mortuis, Cap. Quod in re, de pen. excomm. à qua prohibitionem recedi nequit, nisi quatenus iure novo permissum invenitur. Argum. Clement. 1. §. Para. de verb. signific. At iure novo sola receptio Eucharistia in celebratione Missæ permittitur sacerdotibus, ne sacrificium imperfectum esset. Cap. Alma mater, de sententia, excommunicatione. Ergo extra hunc casum nequaquam aut hi, aut alij poterunt more secularium Eucharistiam recipere. Sic Navar. sum. c. 27. nu. 178. Hent. l. 1. c. 45. n. 2. Vgolin. tab. c. 7. §. 6. nu. 5. Sayrus lib. 3. thes. c. 7. n. 21. Bonac. tom. 1. d. 5. de cens. pun. 3. §. 2. n. 8. Avila p. 5. d. 4. sect. 1. dub. 5. conclus. 3. Layman. l. 1. tr. 1. p. 2. c. 2. nu. 1. Hortad. de interd. diffinit. 8. numer. vigesimo octavo.

Possunt quidem. Quia tempore nascentis Ecclesiæ assistentia ad Missam annexa erat Sacra Communio: ergo concessio primo ac demum cessorum concessum esse liquet. Ita Sylvest. verb. Interdictum. §. questio. 7. Suarius d. 34. section. 1. numer. 35. & 36. Filliuc. 2. d. 18. n. 42. & alij.

Fateor, primam sententiam communem esse plurimque Doctorum patrocinio fulciri.

Secl. II. De Interdicto Dubia. 309

ri nihilominus valde probabilem cenſeo eſſe ſecundam. Aſſero igitur, omnibus illis, quibus ex privilegio competit Miſſæ Sacrificio aſſiſtere poſſe, conſeſſum conſequenter eſſe poſſe communicare. Hinc colligo, Religioſos ſive viros, ſive feminas, & novitios, quæ datur eſt Miſſæ, & divinis aſſiſtere, poſſe Sacramentum Eucharistiæ recipere. Et quidem hoc privilegium ſuſcipiendi Eucharistiæ interdicti tempore omnes fere Religioſi habent. Lege compendium privilegiorum SOCIETATIS IESU, verb. Interdictum, & verb. Communicare. Nauarum c. 27. n. 179. Henrici. l. 3. c. 41. n. 2. Sayr. l. 5. theſ. c. 7. n. 23. Laym. d. i. r. 5. p. 4. cap. 2. num. 2.

D V B I V M XXIV.

Clericis, quibus conſeſſum eſt, tempore Interdicti Sacrificium Miſſæ, & divina officia celebrare, conſeſſumne etiam eſt Sacramentum Extreme unctionis recipere, vel miniſtrare?

¹⁴¹ *Nonnulla ſuppon.* Certum eſt Extreme unctionis Sacramentum in nullo interdicto locali, vel perſonali miniſtrari laicis poſſe. c. Non eſt vobis, de ſponſalib. c. Quod in te, de panis. & remiſſionib. Quia licet hoc Sacramentum ſit valde proficuum morienti, quia tamen neceſſarium non eſt per ſe, ideo Eccleſia ad maiorem cenſuræ terrorem ſuis fidelibus id abnegavit. Conſeſſit autem Eucharistiæ, licet enim morienti, & Penitentiam recipienti ſimpliciter neceſſaria non ſit, Eucharistiæ eo in articulo recipere iure divino obligamur. Dubito autem an Clericis, quibus conſeſſum eſt, tempore interdicti Sacrificium, ac divina officia celebrare, conſeſſum etiam ſit Extremam unctionem miniſtrare, aut recipere.

¹⁴² *Conſeſſum eſt.* Conſeſſum eſt. Quia cui maiora conceduntur & minora intelligi debent eſſe conſeſſa. Ergo cum celebratio Sacrificij Miſſæ & Eucharistiæ receptio tempore interdicti Clericis concedatur, cenſeri debet & Extrema unctio, utpote inferior conſeſſa. Sic nonnulli, quorum ſententiam alicui haud improbabilem eſſe videbitur.

¹⁴³ *Non eſt conſeſſum.* Minime eſt conſeſſum. Quia Cap. Quod in te, de panis. & remiſſion. id haud obſcure præſcribitur. Poſtquam enim Pontifex dixerat, omnibus tempore interdicti prohibitam eſſe Extremam unctionem, & Eccleſiaſticam ſepulchrum ſubdit, ſepulchrum Eccleſiaſticam Clericis ſervantibus interdictum eſſe concedendam: tacite ergo prohibitionem Extremæ unctionis ſuo in vigore reliquit. Argum. cap. Nonne, de præſumpt. Ita Abbas ad Cap. Quod in te, num. 9. Bonacin. tom. 1. diſputation. quint. de cenſur. punct. tert. Paragraph. tert. num. 4. Sayrus libr. quint. theſ. cap. ſeptim. numer. 30. Couar. ad cap. Alma, part. ſecund. Parag. quint. numer. ſext. Sylveſt. verb. Interdictum 5. num. 8.

¹⁴⁴ *Hoc omnino tenendum.* Hoc omnino tenendum, quod (quidquid aliquis dixerit) certum eſt deſendo. Atque Eſcob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

men ſi interdicti tempore infirmus nullum aliud Sacramentum recipere poſſet: poterit ei Vnctio Extrema miniſtrari ex præſumpta Eccleſiæ volutate. Quia minimè creda piſſimā Matrem ſuis fidelibus, & maxime morituris Sacramentorum ſubſidium velle denegare: cum ſalus æterna infirmi, Sacramento non recepto non levis periclitetur: cuius periculum maxima ex parte Sacramento extreme unctionis recepto temperatur. Layman. libr. prim. tractat. quint. part. quart. cap. ſecund. numer. prim. Sayrus libr. 5. theſ. cap. ſeptimo numero trigefimo tertio adiciens magnæ futurum utilitatis, ſi Pontifex omnibus morituris hoc Sacramentum ſicut Eucharistiæ permitteret, tum ob eius utilitatem, tum ob neceſſitatem quæ aliquando poterit evenire, ut omiſſo hoc Sacramento infirmus ſolum attritus pereat æternum: quiſ illud reciperet vitam æternam obtineret.

D V B I V M XXV.

illis feſtiuitatibus, in quibus Cap. Alma fidelibus conceditur divinatorum participatio cenſeturne conſeſſa etiam eſſe eis Extreme unctionis?

¹⁴⁵ *Conſeſſa cenſetur.* Conſeſſa cenſetur. Quia Sacra Vnctio inter divina debet reputari. Et quia privilegium Principis quale hoc eſt, late interpretandum, ut de quolibet officio divino, & de cuiusvis Sacri participatione intelligatur. Sic Federic. de Senis conſ. 111. Sylveſt. v. Interdictum 5. n. 3.

¹⁴⁶ *Non cenſetur.* Non cenſetur conſeſſa. Quia cū Extremæ Vnctionis prohibitio tempore interdicti ſit abſoluta, & in Cap. Alma non inveniatur temperata pro quatuor illis feſtiuitatibus: nullatenus cenſendum eſt, huiusmodi privilegium ad Extremam Vnctionem extendi. Ita Couar. ruinas ad cap. Alma, p. 2. §. 5. n. 6. Vgolin. tab. 5. cap. 8. Parag. 11. Sayrus libr. 5. theſ. cap. 7. numer. 33. Bonacin. tom. prim. diſputation. 5. de cenſ. punct. 3. §. 3. numer. quart. & alij communiter.

¹⁴⁷ *Hanc ſententiam admittit illam reiſic.* Primam ſententiam ſuſtinendam non eſſe crediderim. Nam Cap. Alma, non quorumlibet divinatorum participatio conceditur, ſed Sacrificij, & officiorum divinatorum, ſub quibus Extrema Vnctio non comprehenditur. Neque Principis privilegium ultra verborum proprietatem eſt extendendum.

D V B I V M XXVI.

Sabbatho Sancto in loco interdicto poſſuntne Ordines conferri?

¹⁴⁸ *Quæſtionis ſtatui.* Certum eſt Sacramentū Ordinis in loco interdicto, vel perſonis ſpecialiter interdictis nullam

nūkat enus conferri posse. Bene tamen generaliter interdictis in loco non interdicto. Quæstio vero, num Sabbatho Sancto possint in loco interdicto Ordines conferri?

149
Potest qui.
dem.

Potest quidem. Quia festiuitas Paschatis à Missa incipit: At Ordinum collatio ex Ecclesiæ præscripto Missæ, diuinisque officiis eo die peragendis est accessoria: ergo concessa Missa, & diuinis officiis, conferri debet concessa Ordinum collatio. Theologus non immerito iudicans hanc sententiam improbabilem non existeret.

150
Non potest.

Minime potest. Quia Ordinum collatio non est ita accessoria celebrationi Missæ, & officiis diuinis Sabbathi Sancti, quin absque illa peragi possint, ut sæpius accidit. Non enim accedit collatio Ordinum necessario, sed voluntarie: Ecclesiæ enim id non præcipit, sed permittit. Ergo ex concessione celebrationis Missæ & diuinorum officiorum Ordinum collatio non intelligitur concessa. Ita Palud. in 4. dist. 8. qu. 8. artic. 2. conclus. 3. Sayrus lib. 5. thesaur. capit. 7. numer. 39. Bonacin. tom. 1. d. 5. de cens. punct. 3. §. 3. num. 3. Couar. ad cap. Alma, part. 2. Par. 3. num. 4.

151
Hoc ut certum
admittit.

Hanc sententiam ut certam admitto. Nam si ex concessione celebrationis Missæ, & diuinorum officiorum Ordinum collatio concessa intelligeretur: in diebus quatuor temporum, seruata moderatione Cap. Alma mater, possent Ordines saltem iis, qui in Clericalem statum sunt adscripti, conferri; quod quidem est falsum.

D V B I V M XXVII.

In casu necessitatis alicuius Prouinciæ
possuntne Ordines in loco inter-
dicto conferri?

152
Nō possunt.

Non possunt. Quia ob huiusmodi necessitatem nullibi inuenitur concessa huius Sacramenti ministratio. Sic Syluest. v. Interdictum §. 9. 7. Couar. ad cap. Alma, p. 2. §. 3. num. 4. Vgolin. tab. 5. c. 7. §. 2. n. 2.

153
Possunt
plane.

Possunt conferri. Quia in Cap. Alma permittuntur aliqua Sacramenta ministrari, ac confici interdicti tempore: ergo consequenter permittenda est Ordinatio Ministrorum qui ad id fuerint necessarii: alias inutilis esset talis concessio. Ita Abbas ad cap. Non est vobis, de sponsal. numer. 8. Henriquez lib. 13. c. 45. num. 4. Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. capit. 2. num. 1. Sayr. l. 5. thesaur. 7. n. 38. Villadiego tr. de irreg. c. de interd. n. 3. Bonac. to. 1. d. 5. de cens. punct. 3. §. 3. n. 3. & alij.

154
Hanc sen-
tentiam eli-
git & confir-
mo.

Probabilius hoc iudico. Quod quidem à simili confirmari. Ex eo enim, quod tempore interdicti conceditur Baptismi, & Confirmationis receptio, ac ministratio, concessa censetur (ut vidimus) confessio Chrimatis sine quo nec ministrari, nec recipi possunt. c. Quoniam, de sent. excom. in 6. Ergo cum Sacramenta, absque Ministris ordinatis confici nequeant, efficitur ex concessione Sacramentorum

concessam esse Ministrorum ordinationem. Profecto hæc procedunt casu, quo necessarium sit in loco interdicto Ministros initiare, quod raro vel nunquam contingere potest. Debet enim Episcopus ad locum non interdictum accedere, vel ordinandos ad Episcopos viciniore remittere. At si hæc comode fieri nequeat, & tanta sit Sacerdotum penuria, ut fidelium necessitati consuli non possit: poterit Episcopus in loco interdicto initiare eos solū Ministros, qui prudētis arbitrio necessarij esse iudicentur.

D V B I V M XXVIII.

Sacramentum Matrimonij potestne in loco
interdicto, & à personis interdicti recipi,
ac ministrari?

Non potest. Quia quoties aliquid generaliter est prohibitum si non inueniatur exceptum, prohibitum esse censetur, textu in Clement. 1. §. Porro de verbor. signif. At Sacramentorum receptio & administratio interdicti tempore generaliter prohibita est nisi in casibus à iure exceptis. c. Si sententia, de sent. excom. in 6. Ergo cum Matrimonij Sacramentum exceptum non inueniatur, denegatum censeri debet. Sic Bonac. d. 5. punct. 3. §. 3. n. 8. Fill. tr. 8. n. 51. Sayr. l. 5. thesaur. 7. n. 43. Suar. d. 33. sect. 2. num. 51. Vgolin. tab. 5. c. 7. §. 3. n. 1.

Potest profecto. Quia Matrimonium præcipue est contractus humanus, & politicus, cui ratio Sacramenti Christo Domino ex institutione annexa est. Ergo hic contractus ob Sacramenti rationem adiunctam non debet censeri prohibitus, cum accessorium principalis naturam sequatur. Ita Abbas ad c. Non est vobis, de sponsal. n. 8. Syluest. v. Interdictum, §. num. 9. Nauar. sum. c. 2. 7. n. 179. Hurtad. de interd. diff. 8. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 2. n. 1. Coninch d. 17. num. 48. Auila p. 5. d. 4. sect. 1. dub. 6. Henric. l. 13. c. 45. n. 3. Toler. l. 1. c. 28. n. 9.

Verior hæc mihi sententia est. Quia generalis illa prohibitio intelligenda est de Sacramentis pure spiritualibus, quæque Ecclesiæ Ministris dispensanda committuntur: quale Matrimonium non est, cum contractui humano ac politico nitatur, & ab ipsis contrahentibus administraretur, & recipiatur. Eaque de causa necessarium non fuit, id à prohibitione generali excipi, sub ipsa enim non comprehendebatur.

D V B I V M XXXIX.

Benedictiones Nuptiales possuntne in
loco interdicto recipi, aut
ministrari?

Benedictiones hæc vulgo Vellationes, recipi, & ministrari possunt. Quia sunt Matrimonio accessoria: ergo illo concessio, hæc celandæ sunt concedi ex Reg. Accessorium 24. de regul. iur. in 6. Fauet textus in c. Quoniam, de sent. excom.

Sect. II. De Interdicto, Dubia. 311

ex communicatione, ubi conceditur Chrifti-
matif confectione, eo quod fit accessoria Baptifmo, &
Confirmationi, quæ tempore interdicti conce-
duntur. Sic Rol. *verb. Interdictum*, 2. numero 7.
Angel. *verb. Interdictum* 6. num. 3. Gaëta *reperit*.
cap. Ad limina, 30. quest. 1. §. 1. num. 5. 47. Sub du-
bio Abbas *ad cap. Non est*, n. 8. & Præposit. n. 7.
de fpo. fal.

159 Nec possunt recipi, nec ministrari. Quia hæ
benedictiones à Sacerdote, & tempore Missæ
adhitis quibusdam orationibus constituun-
tur, ac proinde sub officio diuino continentur:
at officium diuinum non licet tempore inter-
dicti à Clericis peragi præsentibus laicis: ergo
hæ benedictiones coniugatis vt pote laicis ne-
queunt in loco interdicto conferri. Ita Nauar.
summ. cap. 27. num. 178. Bonacina tom. 1. disp. 5.
de Censur. quest. 3. §. 3. num. 9. Sayrus libr. 5. thes.
cap. 7. num. 41. Sanchez l. 7. de marr. d. 8. num. 10.
innumeros referens Henriquez *lib. 13. cap. 44.*
num. 1.

160 Hæc sententiam vnice defendendam esse
reor, nisi ipsi coniugati priuilegium haberent
assistendi officiis diuinis interdicti tempore: eo
enim casu possent Nuptiæ eorum benedici,
seruata *cap. Alma*, moderatione. Cæterum ac-
cessorium fateor naturam principalis sequi,
quando est eadem ratio in accessorio, ac in
principali, eademque dispositio. Quæ in præ-
senti non contingunt; nam Nuptialis benedi-
ctio pertinet ad diuina officia, Matrimonium
non pertinet, & Nuptialis benedictio interdi-
cti tempore specialiter prohibetur, cum tamẽ
Matrimonij nulla adsit prohibitio.

DUBIVM XXX.

*Recitatio publica, & Solemnis Horarum
Canonicarum à Monialibus præsti-
ta, estne sub officio diuino per
interdictum prohibitio
comprehensa?*

161 Certum mihi, ea sub nomine officij diuini
intelligenda venire, quæ primo, ac per se
annexa sunt alicui Ordini Sacro, quæque à so-
lis Clericis ex institutione Christi Domini, vel
Ecclesiæ fieri permittuntur, aut præcipiuntur
scilicet Sacrificij Missæ, Olei benedictio, Chri-
smatis, Fontis pro Sacramento conficiendo re-
quisita. Item benedictio Templi, Vestium Sa-
crorum, aquæ benedictæ, altaris consecratio.
Horæ vero Canonice, & Officium Deiparæ
cum Psalmis, & Litanis, si in communi dican-
tur, & in loco ad id specialiter deputato, &
cum ordinaria solemnitate sub prohibitione
comprehenduntur. Secus autem, si in priuata
domo recitatio fiat. Quia ea non est publica
oratio, sed priuata, & Clericali ordini minime
annexa. Iam requiro, num publica, & solemn-
is Horarum Canonicarum recitatio à Moniali-
bus præstita sit sub officio diuino per interdi-
ctum prohibitio comprehensa?

162 Non est. Quia illud solummodo censendum
est officium diuinum eo tempore prohibitum,

quod de se Ordinem Sacrum requirit. Ergo
Moniales Ordinis incapaces officium diuinum
canentes non comprehenduntur in illa prohi-
bitione. Quod autem solum sit tempore inter-
dicti prohibitum officium, quod de se Ordini
Sacrum requirit, affirmant. Sayrus *libr. 5.*
thesaur. cap. 5. numer. 12. Suarius disputation. 34.
sectione 3. numero 7. Auila part. 5. disputation. 4.
sectione 1. dub. 1. Coninch disputation. 17. numer.
26. Bonacina tom. 1. disp. 5. de Censur. punct. 4.
num. 1.

Comprehensa quidem est Monialium so-
lemn-
is Horarum recitatio. Quia licet illa re-
citatio vt à Monialibus sit, non sit Ordini Sa-
cro annexa: quia tamen per se ex sua institu-
tione solemn-
is horarum recitatio à ministris
consecratis peragitur, & in ordine ad id offi-
cium peragendum ministri consecrantur: ideo
Monialibus, quibus hæc solemn-
is recitatio in-
dulgetur, censenda est tempore interdicti pro-
hibita. Ita Layman. *libr. 1. tractat. 5. part. 4. cap.*
2. numer. 2. Palao de Censur. disp. 5. punct. 4. §. 2.
num. 1.

De hac conclusione non dubito. Nam eo
ipso, quod Monialibus solemn-
is diuini officij
recitatio indulgetur. Ecclesiasticorum mini-
strorum quodammodo vices gerere viden-
tur. Vnde certum mihi, imo & omnibus,
huiusmodi recitationem sub prohibitione
contineri.

DUBIVM XXXI.

*Priuilegio concesso Cap. Alma mater Cleri-
cis, vt singulis diebus Missas celebra-
re possint, & diuina officia peragere, serua-
tis quatuor conditionibus inibi expressis
fruantur ne Clerici coniugati?*

163 A præfata generali prohibitione exceptio
facta est in *Cap. Permittimus*, de sententia
excommunicationis, ubi à Gregorio IX. concedi-
tur, non solum in interdicto generali loci,
sed speciale Missam semel in hebdomade cele-
brari ad conficiendam Eucharistiam pro infir-
mis, seruatis quatuor conditionibus in *cap. Alma*
præscriptis, nempe vt submissa voce, ianuis
clausis, non pulsatis campanis, & excommuni-
catis, & interdictis exclusis. Deinde in *cap.*
Quod in te, de penit. & remissionib. permittum
est officium diuinum à Clericis binis, vel ter-
nis peragi, non cantando, sed legendo sub qua-
tuor præfatis conditionibus. Porro hæc conces-
siones extensæ sunt in *Cap. Alma*, de sententia
excommunicationis. Vbi Pontifex non semel
hebdomade, sed singulis diebus faculta-
tem facit Clericis Missas celebrandi, &
diuina officia peragendi in quibuscumque Ec-
clesiis, & Monasteriis, illis conditionibus asser-
uatis. Hoc vero priuilegium concessum non est
laicis, sed Clericis, seu Ecclesiasticis personis,
quæ priuilegio Canonis, & fori fruuntur siue
seculares, siue Regulares, siue viri, siue femi-
næ. Iam requiro, num hoc priuilegio Clerici
coniugati fruantur?

Dd 4 Non

163
Est com-
prehensa.

164
Hoc certum.

165
Nonnulla
recolo.

166 Non fruuntur. Quia licet hi Canonis, & Non fruunt. fori privilegio gaudeant, hoc privilegium distinctum plane est. Sic Nauarr. summ. c. 27. numer. 174. Hurtado de interdict. difficultat. 7. numer. 20. Vgolinus tab. 5. c. 8. §. 5. numer. 5. Toletus lib. 1. c. 10. Sayrus lib. 5. thesaur. c. 5. numer. 34. Couarruias ad cap. Alma, part. 2. Paragraph. 4. numer. 4.

167 Fruuntur profecto. Quia Clerici coniugati privilegio Canonis, ac fori gaudentes necessarii adscripti sunt ex mandato Episcopi alicuius Ecclesiae obsequio iuxta Tridentin. sess. 23. c. 3. Sunt igitur iam ministri altaris constituti. Ergo non debent ab officiis diuinis excludi, sed potius admitti. Ita Sotus in 4. distict. 23. question. 3. artic. 1. post 4. conclusion. Auila part. 5. disputation. 4. section. 2. dub. 4. conclusion. 4. Coninch. disputation. 17. numer. 10. Bonacina tom. 3. disputation. 5. de Censur. punct. 4. numer. 20. Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. capit. 2. numer. 2. Suarius disputatione 34. sectione 4. numero 1. & 2.

168 Idem affirmo. Existimo potiri privilegio, admittique debere sicut ante interdictum admitterebantur. Si quidem finis concessionis Pontificiae in Cap. Alma, fuit, ut officia diuina in Ecclesiis tempore interdicti perageretur sicuti interdictum; cui intentioni manifeste obstat exclusio Clericorum coniugatorum, qui ante interdictum in officiis diuinis ministrabant.

DVBIVM XXXII.

Praefato privilegio diuina celebrandi officia interdicti tempore, potuerunt Clerici exteri, seu alienigenae?

169 Non potuerunt. Quia cap. Alma, dicitur: Canonici, & Clerici Ecclesiarum admittendos esse. Quasi diceret, qui illarum Ecclesiarum non sunt, non debent admitti. Sic Archidiacon. ad c. Alma.

170 Potuerunt quidem. Quia Clerici exteri ad officia diuina ut Ecclesiae ministri antea admitterebantur. At Bonifacius VIII. in cap. Alma, concedit, ut diuina officia peragantur secus ante interdictum: ergo necessario sunt admittendi. Ita Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. c. 2. numer. 2. Auila part. 5. d. 4. section. 2. dub. 4. conclusion. 3. Henriquez lib. 13. c. 4. numer. 4. Nauarr. summ. c. 27. numer. 174. Couarruias ad c. Alma, part. 2. Paragraph. 4. numer. 4. Vgolinus tab. 5. capit. 8. Paragraph. 5. numer. 5. Sayrus lib. 5. thesaur. cap. 5. numer. 35.

171 Cum his sententiae fundamento haerescens. Quod non infirmant illa textus allata verba, Canonici, & Clerici Ecclesiarum admittendos esse. Quia referuntur ad distributionem consecrationem, non autem ad celebrationem diuinorum, uti Sayrus annotauit.

DVBIVM XXXIII.

Tempore interdicti possunt in priuatis Oratoriis diuina celebrari seruatis quatuor Cap. Alma, conditionibus?

Possunt quidem. Quia Bonifacius VIII. in cap. Alma, concedit celebrari diuina sicut prius. Ergo ubicumque ante interdictum diuina celebrantur, lato interdicto, celebrari possunt, illis quatuor conditionibus asseruatis. Sic Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. c. 2. numer. 2. Auila part. 5. d. 4. section. 2. dub. 3. conclusion. 3. Nauarra summ. c. 27. numer. 175. Vgolinus tab. 5. c. 8. §. 5. n. 2. Henriquez lib. 13. c. 46. numer. 1. Sayrus lib. 5. thesaur. c. 5. numer. 21. Suarius disputat. 34. sect. 1. numer. 8.

Non possunt. Quia seruanda est prohibitio diuinorum officiorum vi interdicti facta, nisi in casibus à iure exceptis, Cap. Si sententia, de sententia excommunicationis, in 6. At solum inueniuntur excepta celebratio in Ecclesiis, & Monasteriis, adhibitis illis quatuor conditionibus: ergo extra Ecclesias, & Monasteria seruanda est prohibitio. Maxime cum finis, ob quem haec constitutio fit in Oratoriis priuatis aliue locis non procedat. Non enim ex eo quod in illis diuina non peragantur, adest periculum, ut populi deuotio tepescat, haereseis pullulent, & Ecclesiae debitis priuentur obsequiis. Ita Calderin. tractat. de interdict. membro 6. Francus ad c. Alma, §. Adiciamus, numer. 1. Couarruias ad c. Alma part. 2. §. 4. numer. 1. Sanchez l. 7. de matrim. d. 8. numer. 13. Bonacin. tom. 1. d. 5. de Censur. punct. 4. numer. 10.

Probabilem valde primam sententiam esse iudico, sed probabiliorē adhuc secundam. Secundum Pontifex enim concedit celebrari diuina tempore interdicti, sicut prius, in Ecclesiis tamen, & Monasteriis, non alibi. Profecto rationes, ob quas Bonifacius hoc privilegium concessit, in Ecclesiis, ac Monasteriis procedunt, non extra. Vnde fit, illa verba, in Ecclesiis, & Monasteriis non gratia frequentioris vsus, sed ad restringendam dispositionem fuisse appolita.

DVBIVM XXXIV.

Tempore interdicti possunt pulsari campanae ad designandum Horarum, nempe Prima, Tertia, &c. tempus?

Vna ex conditionibus appositis in c. Alma, ut interdicti tempore possint in Ecclesiis, & Monasteriis diuina officia celebrari, fuit, ne campanae pulsantur. Nam cum populus est, ne campanae pulsantur. Nam cum populus est, conuocandus non sit, sed potius à diuinis excludendus, expediens non erat signo visitato ad illis conuocationem, uti. Verum ad eas, quae non sunt officia diuina, licitum est, campanas pulsare verbi gratia, ad conuocandum populum ad

Sect. II. De Interdicto, Dubia. 313

ad concionem, ad Salutationem Angelicam ad Reliquiarum ostensionem, ad delationem Eucharistiae, illiusque comitatem. Quæsierim vero, num pulsari possint ad designandum Horarum Primæ, Tertiæ, Nonæ Vesperarum tempus?

176 *Posunt pulsari.*
Possunt quidem. Quia huiusmodi campanæ sonita non conuocatur populus, sed solummodo Horarum tempus designatur. Sic Bonacina tom. 1. *disputation. 5. de Censur. punct. 4. numero 8.* Suarius *disputation. 34. sect. 1. num. 19. & alij.*

177 *Non possunt.*
Minime possunt. Quia ea pulsatio non solum destinata est ad designandum Horarum tempus, sed etiam ad conuocandos Clericos ad eas recitandas, & populum ad earum audicionem: ideoque tempore interdicti silent. Ita Castro Palao *de Censur. disputation. 5. punct. 5. numer. 14.*

178 *Ita mihi magis placet opinio.*
Hæc mihi magis placet opinio. Scio enim P. Suario concedentem huiusmodi campanæ pulsationem ad designandas Horas, illam conuocando populo pulsantur, & in Horarum solemnitate. Nam campanarum pulsatio per se non est prohibita, sed in ordine ad diuinam officia. At quia Clerici conuocandi sunt ad officia recitanda, ideo Ecclesia uti assolet signo tabule, vel tubæ. Suarius *num. 16.* Henriquez *l. 13. c. 46. n. 1.*

D V B I V M XXXV.

In festo immaculæ Conceptionis Deiparæ in omnibus Ecclesiis suspenditur interdictum in tota Hispania?

179 *Nonnulla præmittit.*
S Cio, in c. *Alma*, interdictum suspendi in quatuor præcipuis anni festiuitatibus, scilicet Natiuitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Beatissimæ Mariæ. Quam suspensionem interdicti postmodum Martinus V. in constitut. vltim. quæ incipit, *Ineffabile Sacramentum*. Et Eugenius IV. in constit. 4. incipiente, *Excellentissimum*, extendit ad festum Corporis Christi non solum pro die, sed pro octaua. Leo autem X. privilegium hoc profesto immaculæ Conceptionis Deiparæ extendit in tota Hispania. Quæsierim autem, an in omnibus Hispaniæ Ecclesiis suspendatur?

180 *Non suspenditur.*
Non suspenditur in omnibus Hispaniæ Ecclesiis. Quia concessio illa non fuit absoluta, sed pro illis tantum Ecclesiis, in quibus recitatur officium immaculæ Conceptionis ordinatum per quendam Prothonotarium, cuius Missa incipit, *Egredimini*. Sic Nauarr. *summa c. 27. num. 181.* Couarruuias *ad c. Alma, part. 2. §. 5. num. 2.*

181 *Impeccabiliter.*
In omnibus Hispaniæ Ecclesiis suspenditur. Quia consuetudine effectum est, ut extensio habeat locum, quamvis prædictum officium non dicatur. Ita Henriquez *lib. 13. c. 47. num. 4.* Auila *p. 5. d. 4. sect. 2. dub. 9.* Suarius *d. 34. sect. 1. num. 41.* Castro Palao *de Censur. d. 5. punct. 4. §. 2. num. 17.*

Certum hoc esse reor, adiciens ex Suario *n. 41.* hoc privilegium ex Tridentino minime reuocatum esse. Quia non est concessum singularibus personis, vel Conuentibus, sed Provinciæ, vel Regno.

D V B I V M XXXVI.

Privilegia præfata, & alia quæ mox referam, circa interdicti suspensionem, sunt à Tridentino reuocata?

P Ræter privilegia tempore interdicti concessa, quæ dubio proximo expressi, aliæ sunt extensiones aliquibus Religionibus factæ. De quibus late Henriquez *lib. 13. c. 48. Auila part. 5. d. 4. sect. 2. dub. 9.* Manuel *in exposit. Cruciatæ, addit. ad §. 5. num. 38.* ubi asserit, Religiosis Mendicantibus concessum esse privilegium suspendendi interdictum in soorum Sanctorum festiuitatibus: & in festo Circumcisionis, Epiphaniæ, & in quatuor festiuitatibus Beate Mariæ Virginis, & in festis Apostolorum, ac denique in Dedicacionis soorum Ecclesiarum festo. Præterea ex concessione facta Ordini Sancti Hieronymi testatur, posse Mendicantes interdictum suspendere in festiuitatibus Apostolorum, Sanctissimæ Trinitatis, Sancti Ioannis Baptistæ, Sancti Marci, & Sancti Lucæ, & in festo Omnium Sanctorum, omniumque fidelium Defunctorum commemoratione, quatenus dicitur Missa maior, & sit processio. Iam requiro, num hæc privilegia sint à Tridentino sess. 25. c. 12. reuocata?

Renocata iam sunt. Quia id Sacra Cardinalium Congregatio declarauit. Sic Nauarr. *summa c. 27. num. 190. & conf. 7. de privileg. in noua edit.* Garcia *de benef. part. 3. c. 2. num. 278. & part. 5. c. 8. num. 87.* ubi Cardinalium decisionem refert Bonacina *tom. 1. de Censur. disputation. 5. punct. 1. numer. 2 c.*

Non sunt reuocata. Quia in Tridentino solum reuocantur privilegia aliquibus Religionibus concessa, quæ omnino eximebantur ab obseruatione interdicti in Ecclesia matrice positi, ut ex Collectore privilegiorum Ordinis Mendicant. verbo *Interdictum* §. 26. & 27. refert Sayrus *lib. 5. thesaur. c. 13. num. 24.* At ex vi horum privilegiorum non eximuntur omnino Mendicantes ab obseruatione interdicti, sed pro aliquibus tantum diebus, & in ordine ad aliquem effectum. Ita Henriquez *libro decimo tertio, capite quadragesimo octauo, numero primo.* Manuel *questionum Regularium, tomo secundo, questione 112. numero secundo.* Alterius *de interdict. disputatione prima, capite quarto*, Sayrus *libro quinto, capite decimo tertio, numero vigesimo quarto, & alij.*

Hanc sententiam probabiliorē esse crediderim. Vnde his diebus, in quibus ex c. *Alma*, ex Bulla Martini V. & Leonis X. ex privilegiisque Religiosorum interdictum generale loci suspenditur diuina officia permittuntur sollemniter celebrari, capanis pulsatis, ianuæ apertis, alta voce, excommunicatis prorsus exclusis, sed

183 *Nonnulla suppono.*

184 *Sunt reuocata hæc privilegia.*

185 *Renocata non sunt.*

186 *Hoc probabilius.*

sed interdictis admissis, ita tamen, ut illi, ob quodcumque excessum est interdictum n. latum, altari nullatenus appropinquent, hoc est, nullo modo communicent, neque ab illis oblationes in Missa accipiantur. Suarius d. 34. sect. 1. num. 37. Coninch d. 17. num. 36. Nam de propinquitate secundum locum non videtur commodè textus intelligi, cum vix definiri possit, quæ propinquitas sit prohibita.

DUBIUM XL.

Sub Festis Natalis Domini Pascha, & Pentecostes, in quibus interdictum suspenditur, comprehenditurne primus tantum dies?

187
Primus tantum dies comprehenditur.

Primus tantum dies comprehenditur. Quia de solo illo fit Officium Natiuitatis Domini, Pascha, ac Pentecostes; aliis diebus de Sancto Stephano, Sancto Ioanne, &c. vel de Paschatis Octaua. At si ob Officium Octauæ illis diebus celebratum privilegium extendendum esset, ad totam Octauam extenderetur, quod videtur absurdum. Sic Gloss. ad c. Alma, v. Assumptio. Syluester verbo Interdictum §. quest. 2. numer. 3. Nauarr. sumpt. c. 27. num. 181. Henriquez lib. 13. c. 47. num. 2. Sayrus lib. 5. c. 13. num. 4. Suarius disputat. 34. section. 1. numer. 38. Filliucius tr. 18. num. 109.

188
Non comprehenditur tantum primus dies.

Non comprehenditur dies primus tantum, sed omnes dies Festiui Natiuitatis Domini, Pascha, ac Pentecostes comprehenduntur. Quia iuxta communem morem loquendi, qui in his maxime spectandus est, illi dies, qui vt Festiui obseruantur in Natalitio Domini, Resurrectione, & Spiritus Sancti aduentu in honorem illarum festiuitatum obseruantur. Quod non tollit quominus in honorem aliorum Sanctorum simul obseruari valeant. Ita Sotus in 4. distinct. 12. question. 3. art. 1. conclusio. 4. Viualdus titul. de interdict. num. 137. & 138. Auila part. 5. d. 4. sect. 2. dub. 9. Coninch. d. 17. num. 37. Hurtado de interdict. difficultate 7. numero 24.

189
Hoc eligo.

Fateor, primam sententiam esse communem sed secundam probabilem admodum esse credo, imo ita iam ex praxi receptam, vt communem hanc, non illam possim quodammodo nuncupare.

DUBIUM XLI.

Initium solemnitate Natalis Domini ad interdicti suspensionem, sumendumne est à Laudibus Vigiliæ?

190
Nonnulla premissa.

Omnes conueniunt hasce festiuitates à primis Vesperis Vigiliæ incipere. De tribus solemnitatibus Paschalibus asserunt Sotus in 4. distinct. 22. question. 3. art. 1. post 4. conclus. Paludanus ibi. distinct. 18. question. 8. articul. 2.

conclusio. 7. & alij incipere à Missa Vigiliæ antecedentis. Et quidem de Festo Paschatis id certum existimo. Quia omnes Doctores conueniunt à primis Vesperis incipere Festiui Solemnitatem: at Vesperæ in Missa Vigiliæ continentur, & simul cum ipsa dicuntur: ergo à Missa incipit Paschatis solemnitas. De Festo autem Pentecostes hac ratione id probatur. Quia Missa præfatio dicitur de Spiritu Sancto, & communicanda legitur. Ergo Missa illa ad festiuitatem diei sequentis pertinet: ac proinde ab eo tempore festiuitas incipit. Quæstio vero de Natalitij Domini Festo, num eius initium sumendum sit à Laudibus Vigiliæ?

Sumendum quidem est. Quia à Laudibus Vigiliæ fit officium duplex, quasi iam Natalis solemnitas inchoetur. Sic Paludanus citatus, & probabile esse Sayrus lib. 5. thesaur. c. 13. num. 7. affirmat.

Non est sumendum à Laudibus huius solemnitatis initium, sed à primis Vesperis. Quia si ex eo quod Laudes in Officio Vigiliæ sub Officio duplici recitentur, sumatur initium Natalis solemnitatis, quoad interdicti suspensionem, affirmandum est, ab eo tempore, quo Laudes recitari possunt, interdictum suspendi, ac proinde à prima nocte diei antecedentis Vigiliam, esse suspensum: quod est omnino fallum. Ita Suarius disputat. 34. section. 1. numer. 40. Polanco in direct. Confess. pag. 150. Auila part. 5. disputat. 4. section. 2. dub. 10. conclus. 2. Palao de Censur. disputat. 5. punct. 4. §. 2. numer. 20.

Cum his opinor. Nam Missæ introitus in Vigilia præscriptus manifeste indicat, hanc ab eo tempore Natalem solemnitatem incipere. Inquit enim Ecclesia: *Hodie scietis, quia venit Dominus, & manet vobiscum gloria eius.* Officium vero duplex, quod in Laudibus, & in Missa Vigiliæ fit, præcibitur, non quod sit initium solemnitatis, sed quia est dispositio ad tantum festum.

DUBIUM XLII.

In festiuitatibus concessis Cap. Alma, ad Interdicti suspensionem, iurumne est caduere de funeralium publico, & solemnium ritu sepelire?

Recolo, locale, vel personale interdictum Ecclesiastica sepultura priuare. A qua quidem priuatione Clerici eximuntur. c. Quod in te, de penit. & remiss. omib. d. modo personali speciali interdicto ligati non sint, nec dederint ei causam culpabilem. At in huius privilegij usu quatuor requiruntur conditiones. Prima est, vt sepultura detur eis in cimiterio Ecclesiæ: vsus obtinuit, vt nomine cimiterij quilibet locus sacer intelligatur. Secunda, vt fiat sine pulsatione campanarum. Tertia, ne sepultura cum solemnitate (Ecclesiastica) fiat: nam quæ ad humanum honorem pertinet, non prohibetur. Quarta, vt fiat cum silentio, hoc est absque officiis diuinis, quæ more Ecclesiastico dici assolent. Dubium autem est, num in festiuitatibus

Sect. II. De Interdicto Dubia. 315

ratibus in cap. Alma concessis, & aliis Apostolicis constitutionibus liceat corpora defunctorum quorumlibet publice, ac solemniter sepelire?

¹⁹⁵ *Licitum est.* Quia quibus communicamus viuis, defunctis communicare possumus. Cap. Sane 1. 2. 4. question. 2. Sed in hisce festiuitatibus licite Clerici cum omnibus fidelibus in diuinis officiis communicant. Ergo etiam cum illis iam defunctis communicare possunt. Et quia sepultura Sacra non tam ratione sui, quam ob diuina officia ei adiuncta prohibetur. Ergo concessis diuinis officiis sepultura censetur concedi. Sic D. Antonin. part. 3. titul. 29. cap. 4. Angel. verb. interdictum 6. num. 25. Syluest. ibi, 5. question. 2. Tabien. ibi, 5. num. 12. Nauarr. summa cap. 27. num. 181. Henriquez l. 13. c. 44. n. 5. Bonacina tom. 1. de Censur. d. 5. punct. 5. numer. 6. & alij.

¹⁹⁶ *Non est licitum.* Quia priuatio sepulture Ecclesiastica est vnus ex quatuor effectibus interdicti distinctus à diuinorum officiorum priuatione. c. Si ciuitas, de sententia excommunicationis, in 6. & c. Episcoporum, de priuileg. eodem lib. At laicis tempore generalis localis interdicti denegatur Ecclesiastica sepultura, quæ solis Clericis est concessa c. Quod in te, de penit. & remissionib. neque in c. Alma, hæc denegatio reuocatur, cum ibi nulla facta sit sepultura Ecclesiastica mentio. Ergo minime possunt Ecclesiasticæ sepulture tradi. Ita Suarius d. 15. section. 1. num. 13. Coninch. d. 17. num. 55. Auila d. 4. sect. 3. dub. 3. Filiucius tractat. 18. numer. 99. Hurtado de interdict. diff. 9. Vgolius tab. 5. c. 9. §. 1.

¹⁹⁷ *Hoc probabilis mihi.* concedenti quidem quibus communicamus viuis posse communicare defunctis in eadem re, secus in diuersa. Vnde cum non communicemus viuis in sepultura Ecclesiastica, sed solum in diuinis officiis, inferitur, cum ipsis defunctis solum in officiis communicare posse. Abnego autem, Ecclesiasticam sepulturam prohiberi ratione diuinorum officiorum tantum: siquidem vere ratione sui etiam prohibetur.

DUBIUM XLIII.

Privilegium Clericis concessum circa Ecclesiasticam sepulturam tempore interdicti, extenditurne ad interdictum locale speciale, si Clericus illius loci sit?

¹⁹⁸ *Si de interdicto locali speciali loquamur,* nemini est dubium, Ecclesiasticam sepulturam eo tempore cunctis prohiberi. Solum est dubium, an exceptio, & privilegium Clericis concessum, circa sepulturam, extendatur ad interdictum hoc locale speciale?

¹⁹⁹ *Non extenditur.* Quia in illo c. Quod in te, ubi sepultura Ecclesiastica Clericis decedentibus conceditur, sermo est de interdicto locali generali. Ergo non debet hæc concessio ad locale speciale interdictum extendi. Sic Inno-

cent. ad cap. fin. de excess. Pralator. Ioann. Andr. ad cap. Quod in te, de penit. & remiss. Summ. Altens. part. 2. libr. 7. titul. 16. articulo. 3. initio.

²⁰⁰ *Extenditur quidem.* Quia textus in c. Quod in te, mentionem faciens interdicti generalis *Extenditur* localis, speciale non excludit: & illa generalis interdicti localis mentio facta est, quia interdictum generale est frequentius, non vt dispositionem restringeret. Ita Abbas ad cap. Quod in te, num. 10. Syluest. verbo Interdictum 5. numer. 10. Couarruias ad cap. Alma, part. 2. §. 2. numer. 7. Henriquez libr. 13. capit. 44. numer. 4. Sayrus libr. 5. thesaur. capit. 8. à numero 11.

²⁰¹ *Communem sententiam affirmantem.* Clericum in ea Ecclesia specialiter interdicta sepeliri posse, si ipsiusmet Ecclesiæ sit, defendo. Nam licet expediens sit, vt in Ecclesia non interdicta, si commode fieri possit, sepeliatur: nulla tamen est obligatio, cum nullibi inueniatur Clericus à sepultura loci specialiter interdicti exclusus, vt ex c. Quod in te, probatur.

DUBIUM XLIV.

Si Clericus illius loci specialiter interdicti non sit, sed alienus, potestne in eo sepeliri?

²⁰² *Minime potest.* Quia cum habeat Ecclesiasticas non interdictas, ubi possit sepulture amandari, non debet Ecclesia interdicta illi concedi. Sic Panormit. ad cap. Quod in te, num. 10. Syluest. verbo Interdictum 5. numer. 10. Couarruias ad cap. Alma, part. 2. Paragraph. 2. numer. 8. Henriquez libr. 13. capit. 44. numero 4.

²⁰³ *Potest plane.* Quia nullus textus concessam Clericis sepulturam tempore interdicti localis restringit ad propriam Ecclesiam. Ita Hostiens. ad cap. final. de excess. Pralator. Paludanus in quarto, distinctione decima octaua, questione octaua, articulo secundo, conclusione decima. Sayrus libro quinto, thesaur. capite octauo, numero decimo tertio. Auila parte quinta, disputatione quarta, sectione tertia, dubio secundo.

²⁰⁴ *Hanc sententiam probabiliorē esse crediderim.* Nam ex eo, quod Clericis in cap. Alma, concessum sit diuina celebrare, tam Clericos illius Ecclesiæ, quam alienos admitti posse non dubito. Ergo eadem ratione ex concessione sepulture Clericis facta omnes indifferenter poterunt admitti. Quia ratio concessionis eadem in omnibus est, scilicet Clericalis Ordo. Præterquam quod plures essent Clerici ab Ecclesiastica sepultura excludendi, cum plures adfuerint nulli speciali Ecclesiæ adscripti.

DVBIVM XLV.

*Interdictus potestne in cœmeterio
diuina celebrare, &
audire?*

205
Nonnulla
præmitto.

Cap. Sacro, de sententia excommunicationis, & Cap. 1. s. cui, eodem titulo, in 6. deciditur interdictum esse priuatum ab ingressu Ecclesiæ. Aliquando tamen hic effectus suspensioni tribuitur. Cap. Cum medicinalis, de sententia excommunicationis. Requirit tamen hic effectus, specialem sententiam; quia non est annexus interdicto absolute, sed est quasi nouum interdictum. Cuius effectus sunt priuatio, & exclusio ab exercitio Ordinis Sacri in Ecclesia, & à sepultura in ipsa, eiusque cœmeterio. Cap. 1. s. cui. Item ab auditione diuinorum officiorum in eadem Ecclesia. Cap. Præfenti s. q. 2. & Cap. 1. s. cui. Nomine Ecclesiæ venit quodlibet Templum Episcopi autoritate ad sacra peragenda deputatum. c. penult. de immunit. Eccl. Quæsierim ergo, an interdictus possit in cœmeterio diuina celebrare, & audire?

206
Non potest.

Non potest. Quia sepultura in cœmeterio huic interdictio prohibetur: ergo etiam censenda est prohibita celebratio, & auditio diuinorum. Et quia si cœmeterium contiguum Ecclesiæ sit, sub Ecclesia videtur comprehensum. Ar. gum. Cap. Si ciuitas, de sent. excomm. in 6. ubi interdicta Ecclesia, cœmeterium contiguum illi interdictum esse censetur. Sic Paludan. in 4. dist. 18. q. 7. a. 3. concl. 2. Fautet Glossa ad c. 1. s. cui, v. Cœmeterio, de sent. excomm.

207
Potest sane.

Potest quidem in cœmeterio diuina celebrare, & audire, non sepeliri. Quia c. 1. s. cui. Pontifex loquutus de sepultura dixit, interdictum cuique prohibitam esse tam in Ecclesia, quam in cœmeterio. At cum de diuinis officiis loqueretur, solum Ecclesiam expressit, subdens ibi celebrantem irregularem fieri. Ergo satis indicauit, officia diuina in cœmeterio non esse tempore interdicti prohibita. Ita Glossa ad cap. 1. s. cui, v. In ea. Anchar. ibi, n. 1. Geminian. num. 6. Nauar. c. 27. n. 170. Vgol. tab. 5. c. 16. §. 1. num. 2. Sayr. l. 4. thes. c. 7. n. 16. & l. 5. c. 9. n. 22. & 23. Bonac. tom. 1. d. 5. pum. 5. n. 11. Fillier. 18. n. 103. Suar. d. 35. sect. 4. d. n. 12.

208
Hoc dicendum.

Hoc dicendum. Fateor enim, accessorium naturam principalis sequi: attamen id in fauorabilibus, non in odiosis. At si in c. Si ciuitas, sub interdicto Ecclesiæ cœmeterium contiguum comprehendatur, non est, quia cœmeterium Ecclesiæ sit accessorium: sed ne Ecclesiæ interdictum eludatur; quod in casu nostro non procedit: hoc enim interdictum non efficit Ecclesiam, sed personam in ordine ad Ecclesiam: unde etsi cœmeterium sit Ecclesiæ accessorium, quia tamen non est accessorium personæ in ordine ad Ecclesiam interdictæ, ex interdicto ab ingressu Ecclesiæ non inferitur, esse à cœmeterio interdictum.

DVBIVM XLVI.

Diaconus, cui est Ecclesia ingressus interdictus, potestne extra Ecclesiam exiens, Euangelium cantare, vel Missam audire?

Potest profecto. Quia hic non in Ecclesia, sed extra diuina audit, ac ministrat. Sic Potest sane. Henriquez libro 13. capite 43. numero 4. Aulaparte 5. disputatione 4. dubio 5. ante 6. conclusionem.

Non potest. Quia Euangelium canens unicam cum sacrificante in Ecclesia actionem constituit, & moraliter censetur in Ecclesia fieri. Ita Geminian. ad cap. 1. s. cui, n. 7. D. Antonin. p. 3. tit. 26. c. 2. §. 2. Syluester verbo interdictum 6. q. 6. Vgolius tab. 5. c. 16. §. 2. num. 2. Fillucius tractat. 18. num. 104. Bonacin. tom. 1. disputation. 5. punct. 5. num. 11. Suarius disputation. 35. sect. 4. num. 7. & 8. Sayrus libr. 5. thesaur. capit. 9. numer. 20.

Hæc communem quidem eligo sententiam. Quia huiusmodi personæ interdictæ non prohibetur materialis in Ecclesiam ingressus, sed formalis, scilicet, ne diuinorum, quæ in Ecclesia sunt participes sit. ergo seu Euangelium canens, seu Missam exaudiens, formaliter in Ecclesiam.

DVBIVM XLVII.

Tempore, quo diuina non celebrantur, interdictus ab Ecclesia ingressu potestne Ecclesiam ingredi, ibique preces fundere?

Non potest. Quia cap. Latorem 33. quæst. 2. Ncuidam matriçidæ prohibetur Ecclesiæ ingressus per integrum annum, & subditur, si ante fores Ecclesiæ stans, orans, & deprecans Deum perseveret. Ergo non potest intra Ecclesiam orare, ac Deum deprecari. Sic Calderin. de interdict. memb. 2. Abbas ad cap. Cum Ecclesia, n. 3. Tuschus de visitat. & regim. Eccl. c. 32. num. 7. Vgolius tab. 5. c. 16. §. 1. Alter. de interd. d. 7. cap. 2. sect. 4. Suarius d. 35. sect. 4. n. 23. Fillier. tract. 18. num. 105.

Potest equidem. Quia Tempia deputata sunt eo fine præcipuo, ut ibi Sacra solemniter peragantur, & populus ad ea audienda congregetur: ergo Templum ingrediens quando nec sacra peraguntur, nec ea audire potest, non videtur ingredi Templum formaliter, & quatenus institutum est: ac proinde nec præceptum violare. Ita Bonac. tom. 1. disputation. 5. punct. 5. numer. 11.

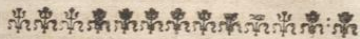
DUBIUM XLVIII.

An ex vi interdicti ab Ecclesia ingressu quis prohibeatur Sacramenta in Ecclesia recipere?

²¹⁵ Prohibetur quidem, Quia ideo interdictus huiusmodi priuatur Ecclesiam ingredi, cum diuina celebrantur, quod Ecclesia ad id præcipue est deputata: at etiam deputata est ad Sacramentorum receptionem: ergo Sacramentorum receptio censeri debet esse prohibita: præcipue cum Sacramentorum receptio nobilius quid sit, quam diuinorum officiorum assistentia. Sic Gloss. ad c. *Præfati* §. 2. & ad c. *De viro refutando* 12. q. 2. & ad c. *Latores* 33. q. 2. ubi prohibito Ecclesie ingressu, simul prohibetur communio. Angel. v. *Suspensio*, 3. nu. 4. Syluest. v. *eadem* q. 5. Sayr. l. 5. thes. c. 9. n. 21. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 1. sine. Coninch. d. 17. n. 59. Suar. d. 35. sect. 4. num. 5.

²¹⁶ Non prohibetur. Quia pœnæ extendendæ non sunt absque manifesto textu, vel ratione: At nullus est textus, ex quo colligatur interdicto ab Ecclesie ingressu prohibitam esse Sacramentorum receptionem: quin potius ex c. *Sacro*, de sent. excom. & c. *Is cui*, eod. tit. in 6. non leuiter inferitur concessam esse: siquidem solum ibi memoratur, prohibitam esse diuinorum celebrationem, & auditionem, & sepulturam: ergo cum nulla de Sacramentorum receptione mentio fiat, intelligi debet esse permessa. Ita Henric. l. 13. c. 32. n. 2. Auilap. §. d. 4. dub. 5. conc. 6. Bonac. tom. 1. d. 5. pun. 5. n. 12.

²¹⁷ Spectato iuris rigore probabiliorem hanc reor esse sententiam. Fateor enim, Ecclesiam deputatam esse ad Sacramenta ministranda, & recipienda: ex interdicto autem ab ingressu Ecclesie non prohibetur quis omnibus ad que Ecclesia deputatur: sed illis tantum, quæ ex aliquo textu colliguntur. Cum vero ex nullo colligatur Sacramentorum receptionem prohiberi, haud est afferendum.

CAPVT XI.

Circa Peccatum, & pœnas violentium interdictum.

DUBIUM XLIX.

Clericus violans interdictum officia diuina in loco interdicto celebrando: peccatne lethaliter?

²¹⁸ *Quæstio* Errum est, Clericum violentem interdictum siue personale, siue locale ministrando Sacramentum, vel illud recipiendo, mortaliter delinquere. Quia contra Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

prohibitionem Ecclesiasticam in re graui delinquit. Dubito autem, an mortaliter delinquat Clericus officia diuina in loco interdicto celebrando?

Non delinquit. Quia non videtur tam grauis materia esse, quam Sacramentorum receptio aut ministratio. Sic Caiet. v. *Interdicti violatio*, quit. dubius tamen, nec audens absolute proferre sententiam.

²¹⁹ Delinquit profecto. Quia suo ex genere est gravis materia officia diuina contra tam graue Ecclesie præscriptum in loco interdicto celebrare. Ita Toletus libr. 1. capit. 20. Sayrus libr. 5. thesaur. capit. 14. numer. 5. Hurtado de interdicti. dissentit. 10. numer. 42. Layman. lib. 1. tractat. 5. part. 4. capit. 3. numer. 1. Bonacin. tom. 1. disputat. 5. punct. 7. numer. 3. Coninch. disp. 17. numer. 64. Suarius disputat. 34. section. 4. à numer. 10.

²²⁰ Adeo communem, ac veram hanc sententiam esse existimo, vt præter dubium Caietanum, reliqui omnes constanter affirmant, ex se, & ex suo genere peccatum lethale esse interdicti violationem quoad officia diuina celebranda siue personale sit, siue locale. Quare Clericus diuinis assistens, aut interdictus, aut in loco interdicto, aliter quam permissum est, lethaliter peccat. Dixi ex se, & ex genere suo, nam ex lenitate materiae sæpe veniale esse potest. Si enim parti officij diuini arbitrio prudentis non notabili Clericus interdictus assistat, vel illam in loco interdicto reciter abque moderatione præscripta in c. *Alma*, non mortale, sed veniale piaculum committet.

DUBIUM L.

An laicus peccet, etsi secluso Ecclesia contemptu, violentia, & fraude, diuinis officiis in loco interdicto assistat?

²²² Errum est, laicos Sacramenta recipientes dum interdicto illigantur, graue peccatum committere. Quia directe ab eorum receptione vi personalis interdicti excluduntur: & cum materia grauis sit, non est, vnde à lethali excusentur. Idem est si illa in loco interdicto recipiant. Quia eo ipso, quo Sacerdotibus prohibita est Sacramentorum administratio, consequenter laicis eorum receptio prohibetur. Si vero de assistentia diuinis loquamur, multi sunt casus, in quibus omnes ferè Doctores laicum peccatum mortale committere affirmant. Verto autem in quæstionem, an secluso Ecclesie contemptu, violentia, fraude, aliisque circumstantiis extrinsecis peccatum mortale laici committant, si in loco interdicto diuinis assistant.

²²³ Nullum per se peccatum committunt. Quia nulla extat lex prohibens laicis diuinorum officiorum assistentiam in loco interdicto: sed solum Clericis, ne officia diuina laicis præsentibus peragant. Sic Caiet. v. *Interdicti violatio*, §. pen. Nauar. sum. c. 27. n. 187.

²²⁴ Committunt per se aliquod peccatum. Quia cap. Si sententia, de sentent. excommunic. in 6. alferitur, laicos tempore interdicti diuina extra Civitatem interdictam audire posse: quod frustra aduerteretur, si possent in Civitate

Non delinquit.

Delinquit plane.

Idem affirmo.

Certa præmitto.

Nullum peccatum committunt.

Aliquod peccatum committunt.

uitate interdicta diuina audire. Ita Deiores curati, Caietano, & Nauarro exceptis, Plures Dubio sequenti citabo.

²²⁵ *Hoc verum esse reor.* Existimo nimis late in hac re Caietanum, & Nauarum esse locutos. Nam sic assistentes Ecclesiae intentioni aduersantur, quae est laicos ab officiis diuinis in loco interdicto celebratis remouere: alias non prohiberet in *c. Alma*, ne campanis pulsatis, neue alta voce, & apertis ianuis officia celebrarentur.

DVBIVM LI.

An mortale sit laicos diuinis sine Ecclesia contemptis in loco interdicto assistere?

²²⁶ *Mortale non est.* Mortale non est, sed veniale solummodo. Quia comparatione laicorum hac assistentia non videtur grauis materia, maxime si ea fuerit in officiis diuinis praeter Missae Sacrificium. Sic Syluest. *Interdictum* 6. n. 7. Sotus in 4. dist. 22. q. 3. a. 1. concl. 6. Henr. l. 3. c. 46. n. 3. Valent. tom. 4. d. 7. q. 8. pun. 2. Auila p. 3. d. 5. dub. 2. & alij.

²²⁷ *Est mortale.* Mortale quidem est ex suo genere. Quia assistentia diuinis officiis grauis materia est, ad quam si ex voto quis obligaretur, non est dubium, mortaliter in illius transgressione peccaturum. Cum ergo ex vi interdicti hac assistentia laicis sit prohibita, efficitur, laicos transgredientes hanc legem lethaliter esse peccaturos. Ita Innocent. ad *c. Tanta*, de excess. Pralator. num. 2. D. Antoninus p. 3. tit. 27. c. 4. fine. Suarius d. 34. sect. 5. n. 4. Fillucius rr. 8 n. 54. & 81. Coninch. disput. 17. num. 64. & 67. Hurtado de interdict. diff. 10. a. num. 32. Bonacin. tom. 1. d. 5. punct. 7. numer. 1.

²²⁸ *Hoc probabilis.* Probabilem satis primam sententiam esse iudico, sed probabiliorem secundam. Cuius grauitati transgressionis non obest, quod indirecte laicis hac prohibitio facta sit: modo vere sit facta. Sicuti non obest, ut fideles excommunicatum denunciatum vitare teneantur, quod communicatio huiusmodi indirecte illis sit interdicta, directe autem excommunicato.

DVBIVM LII.

Violatores interdicti localis incurruntne suspensionem?

²²⁹ *Certa suspensio.* Certum est, Clericos violantes interdictum per Ordini Sacro annexum actum, irregularitatem incurrere. Extra huc vero casum nullam esse Clericis irregularitatem impositam. Itē Clericum, vel Religiosum violantē interdictum locale, reddi inhabilem ad electionem tam actiuam, quam passiuam. Quaesierim autem, an violatores interdicti localis suspensionem incurrant?

²³⁰ *Incurrunt quidem.* Incurrunt quidem suspensionem ab officio & beneficio, & consequenter à iurisdictione

Quia sic videtur decerni in cap. fin. de excess. Pralat. Sic Gloss. hic, verbo Irritus. Couarruias ad *c. Alma*, part. 2. §. 2. num. 2. Auila part. 5. d. 5. dub. 4. Suarius d. 34. sect. 4. n. 16. Laym. l. 1. rr. 5. p. 406. 3. n. 3.

Non incurrit suspensionem maxime à iurisdictione. Quia ex praedicto textu huiusmodi poena non colligitur, siquidem sententia ibi rit. annullatur non ob interdicti violationem, sed quia iniuste latae fuere. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 14. n. 12. plures referens. Coninch. d. 17. dub. 4. numer. 71. Bonacina tom. 1. disput. 5. punct. 7. numer. 4.

Cum his opinor. Quia sine manifesta textus expressione, non est tam grauis poena imponenda. Moneo, Religiosos, qui interdictum generale loci, quod ab Ecclesia matrice obseruatur, in suis Ecclesiis non obseruauerint, vel celebrando, vel alios ad officia diuina admitrendo, vltra praefatas penas excommunicationem incurrere, teste Suario disput. 34. sect. 4. num. 19. & aliis.

DVBIVM LIII.

Clericus non interdictus, & in loco non interdicto admittens interdictos ad celebrationem, & c. incurruntne interdictum ab Ecclesia ingressu. Ad quod opus est, ut sit à iurisdictione Ordinaria exemptus?

²³¹ *Ex eo quod Clericus non interdictus, & in loco non interdicto admittat interdictos ad celebrationem, & c. incurruntne interdictum ab Ecclesia ingressu.* Ex eo quod Clericus non interdictus, & in loco non interdicto admittat interdictos ad celebrationem, & c. incurruntne interdictum ab Ecclesia ingressu, vel sepulturam Ecclesiasticam concedat, irregularis non est. Quia nullibi constat, hanc poenam ob hoc delictum esse appositam: & irregularitas solummodo in casibus à iure expressis incurritur. Est tamen ei Ecclesiae ingressus interdictus quovisque ad arbitrium eius, cuius sententiam contempsit, competenter satisfaciatur. *c. Episcoporum*, de priuileg. in 6. Quaesrim vero, num ad hanc poenam incurrendam, opus sit, ut Clericus ab Ordinaria Episcopi iurisdictione sit exemptus?

Opus quidem est. Quia Cap. praefato dicitur: Clerici saeculares, vel Regularis quantumcumque exempti. Sic Nauarr. *Summa capite vigesimo quinto*, numero nonagesimo quarto. Henriquez libro decimo tertio, capite quadragesimo tertio, numero tertio. Suarius *disputatione trigesima quarta*, sectione quarta fine. Auila parte quinta, *disputatione quinta*, dubio quarto, *conclusionem quarta*.

Opus non est. Quia ly *Quantumcumque exempti* non ad restringendam, sed potius ad ampliandam dispositionem, est appositum. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 14. n. 8.

Probabile hoc, sed probabiliorem reor esse secundam; quia textui magis accommodata est & cum de poenis agitur, mitior legē explicatio est praefenda.

non est interdictum, Censura, sed quædam poenalis prohibitio ab interdicto distincta.

CAPVT XII

Circa Interdicti Relaxationem.

DVBIVM LIV.

An quoad aliquos effectus manente interdicto suspendi id possit à quocumque feratur?

DVBIVM LV.

Destructa Communitate interdicta, si aliquis ex illa subsistat, ligaturne interdicto?

Cessat interdictum absque absolutione, subiecto illius destructo: ut si latum sit in aliquam Ecclesiam, illa vero omnino destruat, cessabit interdictum: quod non est verum cum locus Ecclesie interdictus est; quia ibi manet solum Ecclesia. Idem dixerim de Communitatis interdicto; si enim hæc omnino extincta sit, illius interdictum cessabit; quia cessat subiectum, cui inesse debet. Quæsierim autem, an si destructa Communitate, aliquis ex illa subsistat, adhuc interdicto ligetur?

Ligatur quidem. Quia iura Communitatis in ipso perseverant. Argum. leg. Sicut municipij, ff. Quod cuiusque universitatis. Sic Alterius de interdict. d. 1. 1. c. 3. Bonac. tom. 1. de Cens. d. 5. pun. ult. m. 1.

Non ligatur. Quia interdictum Communitatis non illigat singulas personas, nisi quatenus Communitatis partes sunt. Ad destructa Communitate partes illius esse non possunt: ergo. Ita omnes reliqui Doctores, quos memorat, ac sequitur Castro Palao de Cens. d. 5. pun. 7. §. 1. m. 1.

Idem affirmo videns legem illam Sicut municipij ad summum probare, iura favorabilia Communitatis singulos destructa Communitate retinere, non autem probat poenali bus gravari.

DVBIVM LVI.

Parochus, aliæve proprius Sacerdos potestne interdictum personale speciale non reservatum in foro conscientie relaxare?

Certum est, interdictum personale speciale relaxari posse tum ab Episcopo, tum à Religiosis habentibus privilegium absolventium à Censuris, ut ex communi docet Henricus. lib. 1. 3. capit. 35. numer. 3. Auila part. 5. disputat. 6. dub. 2. Dubium vero est de Parocho, aliæve Sacerdote proprio, num possit in foro conscientie interdictum hoc personale speciale relaxare?

Minime potest. Quia speciale ad hoc privilegium requiritur. Vnde Religiosi ad confessiones audiendas approbati, nequeunt huiusmodi relaxare interdictum, nisi speciale ad id habeant privilegium. Sic Henricus. l. 1. c. 35. m. 2. Sayrus l. 5. thes. c. 15. m. 12. Auila p. 5. d. 9. dub. 1. concl. 2.

Potest plane. Quia hoc interdictum, sicut & excommunicatio non privat absolutione Sacramentali.

Ee 2 mentali,

237
Quæstio 12.
Suspendi interdictum ad tempus ab eo qui
Sed tulit posse, dubium non est. Quia cum potestatem habuerit apponendi, & tollendi illud, à fortiori id potest pro aliquo tempore suspendere: illa enim suspensio est interdicti sublatio, & tacita illius impositio. Quæsierim vero, an quoad aliquos effectus manente, suspendi interdictum possit?

238
Tulit qui-
dem à quocumque la-
ico fuerit.
Potest profecto. Quia Cap. Dilectis filiis, de appellation. Decanus quidam interdicti sententiam ferens, eius effectum, ad tempus decreverat suspendendum. Ergo non solum à Pontifice, sed ab eo, qui interdicti sententiam tulit, potest interdictum suspendi quoad aliquos effectus, quoad alios manente. Sic Doctores multi ad hoc cap. quos sequitur Covarruvias ad e. Alma, part. 1. §. 2. num. 4. Natarr. sum. c. 27. num. 165. Henriquez l. 1. c. 51. numer. 4. Syluester verbo Interdictum 3. quæst. 5. Angel. eodem 8. num. 3. Sarius disput. 38. sect. 3. num. 5. Probabile reputat Auila p. 5. d. 6. dub. 4. concl. 1. 2. & 3.

239
Non potest.
Non potest à quocumque feratur, sed solum à Pontifice. Quia interdicti effectus sunt ei ex inris dispositione annexi, imo in ipsorum privatione interdicti essentia à Pontifice constituta est: at nemini alteri à Pontifice datum est Pontificiam dispositionem mutare: ergo. Ita Abbas in Cap. Ad hæc, de appellationib. Auila conclusione quarta, Hurtad. de interdict. diff. 16. num. 50.

140
Ite defen-
da.
Fateor, primam sententiam communem, & admodum esse probabilem, probabiliorem tamen reor esse secundam. Nam interdictum est locale, vel est personale. Si locale est, locus red- ditur incapax, ut in eo divina sicut prius peragantur. Quod adeo est verum, ut fere omnes Doctores asserant, perseverante interdicto, non posse Iudicem ibi divina celebrare; nam æquè ipsi, & alij lege à iure communi inducta ligatur. Ergo signum est effectus interdicti non posse suspendere. Eadem ratione id de interdicto personali probo, à cuius effectibus eximi nullus potest, nisi ab interdicto eximatur, quia non ab alio, quam à Pontifice effectus illi interdicto annectuntur. Fateor tamen posse Iudicem partem interdicti suspendere, & privare personam interdictam à divinatorum assistentia tantum, vel à celebratione, vel à Sacramentorum receptione. Sed hæc privatio Esch. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

241
Quæstio 12.
Status.

242
Ligatur.

243
Non ligatur.

244
Idem affirmo.

245
Status quæ-
stionis.

246
Non potest.

247
Potest pla-

mentali, quæ est ratio propter quam Doctores concedunt posse Parochum ab excommunicatione non reservata absolueri, præcipue quia ratio dispositionis in cap. Nuper, de sententia excommunicationis, procedit circa hanc Censuram non reservatam. Ita Suarius *disputation. 38. section. 8. numer. 9.* Coninch. *disputat. 17. numer. 77.* Layman *libr. 1. tractat. 5. part. 4. cap. 5. numer. 3.* Bonacin. *tom. 1. disputat. 5. puncto ultimo, numer. 6.* Filiucius *tractat. 18. capit. 5. quest. 8.*

²⁴⁸ Idem cenfeo. Ideo enim Gloss. ad cap. *Præsentia*, de sententia excommunicationis, in 6. verbo *Generaliter*, æquiparat Censuras excommunicationis, & interdicti personalis specialis quoad absolutionem. Dixi verò *Non reservatum*: nam ab interdicto personali speciali reservato nullus alius præter ipsum, cui est facta reservatio, vel illius Superiorem absolueri poterit.

DUBIUM LVII.

Ad interdictum relaxandum, necessariumne est iuramentum de non patrandò amplius delicto, ob cuius causam interdictum est latum?

²⁴⁹ *Questionis status.*

Nulla est determinata forma relaxandi interdictum, sed illa sufficit, quæ voluntatem absolventis exprimat. Nec ceremoniæ aliquæ, ac solemnitates in huius Censuræ absolutione sunt præscriptæ. Quærimus autem, an necessarium sit iuramentum de non patrandò amplius delictum, ob cuius causam interdictum fuit latum?

²⁵⁰ *Necessarium est.*

Necessarium est. Quia pro absolutione ab excommunicationis Censura semper requiritur, nec sine illo absolutio confertur: idemque assollet in absolutione interdicti observari: ergo innuitur huiusmodi iuramentum esse necessarium addicendum. Sic Sayrus *libro quinto, thesaur. capite decimo quinto sine*, iunctis iis, quæ tradit libro quarto, *capite decimo septimo, numero trigesimo.* Argument. Cap. *Super eo*, el. 2. & Cap. *Venerabili*, de sententia excommunicationis.

²⁵¹ *Non est necessarium.*

Non est necessarium. Quia huiusmodi iuramentum pro sola absolutione ab excommunicatione semper iniungitur, non semper pro aliarum Censurarum absolutione: ergo innuitur, ad eam necessarium non esse. Ita Suarius *d. 38. sect. 3. n. 1.* Palao *de Cens. disp. 5. punct. 7. §. 2. numer. 11.*

²⁵² *Authoris sententia.*

Ego quidem existimo expediens admodum esse, ut iuramentum exigatur, maxime cum delictum est grave: non tamen esse necessarium, sed præstita satisfactione reali, si fieri potest: sin minus cautione de satisfaciendo data, absolutionem absque iuramento adhibito concedi posse.

CAPVT XIII.

Circa casus nonnullos, in quibus ipso iure latum est interdictum.

DUBIUM LVIII.

Ut interdicto afficiatur, qui impedit Legatos, vel Nuncios Apostolicos, ne suum officium libere exercent: debent id impedimentum apponere consuetudinis prætextu?

Contineretur interdictum in Extravag. *Super gentes*, de consuetudine intercommunes. Ibi enim Domini Regni, Castri, Civitatis, Oppidi, vel alterius loci impeditentes, ne Legatos, vel Nuncios Apostolicos in suas terras ingrediatur, neve suum libere exequatur officium, excommunicationi subiiciuntur, & eorum Regna, Civitas, Castrom, & loca supponuntur interdicto, dum in ea contumacia persistunt. Quæritur autem, an hoc impedimentum apponere debeant consuetudinis prætextu, ut hac Censura illigantur?

Debet prætextu consuetudinis apponere. Quia in præfatione huius constitutionis, quæ est adversus Dominos temporales prætendentes sibi competere ex consuetudine, ne vilius Legatus ab ipsis non petitis eorum terras ingrediatur, munusque suum exerceat: quam consuetudinem ut rationi contrariam, & Apostolicæ authoritati detrahentem Pontifex reprobat. Præterea Rubrica, sub qua hac constitutio collata est id confirmat: est enim *De consuetudine*. Sic Suar. *d. 37. sect. 1. n. 22.* Alterius de *interd. d. 12. c. 3. sine.*

Non debet sub consuetudinis prætextu impedimentum adicere, sed satis est, quocumque titulo præstetur. Quia licet Pontifex occasione dominorum, qui prætextu consuetudinis hoc impedimentum Legatis Sedis Apostolicæ apponebant, hanc constitutionem ediderit: tamen cum legem tulit in futurum, nullius consuetudinis meminuit. Ita Ponac. *tom. 3. d. 5. qu. 3. punct. 5.* Sayr. *l. 5. thes. c. 12. n. 2.* Tolet. *l. 1. c. 54. n. 1.* Vgol. *tab. 5. c. 3. n. 7.* Sylvest. *2. v. b. Interdictum 4. quest. 1. numer. 7.*

Communior, ac tutior sententia est, opus non esse ad hanc Censuram incurrendam, quod præstetur impedimentum prætextu consuetudinis, sed satis esse, quocumque titulo apponatur. Ideoque omnes, quos legi, Doctores præter Suarium, & Alterum, nihil amplius requirunt ad hanc Censuram incurrendam, nisi quod Sedis Apostolicæ Legato impediatur ingressus, & eius muneris exercitium.

DUBIUM

DVBIVM LIX.

Prohibitio illa Cap. Quicumque, de hæret. quo locus, in quo hæreticus sepultus est, in perpetuum priuatur, ne alios recipiat, estne proprie Interdictum?

²⁵⁷ *Interdicti localis specialis casus continetur in præfato cap. Quicumque. Nam si hæreticus eiulve receptor, defensor, vel fautor tradatur scienter Ecclesiastica sepultura, locus ille, in quo sepultus est, in perpetuum priuatur, ne alios recipiat. Quæserim, an hoc verum sit interdictum?*

²⁵⁸ *Verum interdictum est. Quia vnus ex interdicti effectibus est personam interdictam Ecclesiastica sepultura priuare, vel locum interdictum huiusmodi sepulture incapacem esse, hoc est in eo sepeliri. Sic Paludanus in quarto, distinctione decima octaua, questione octaua, articulo primo, Sayrus libro quinto, thesaur. capite duodecimo, numero decimo, Filliucius tractat. 18. num. 140. & alij.*

²⁵⁹ *Non est interdictum verum, sed prohibitio, ne inibi alius fidelis sepeliatur. Quia si interdictum esset, priuaret officiis diuinis, & Sacramentis, non autem sola sepultura Ecclesiastica. Ita Suarius disputatione trigesima septima, sectione prima sine. Alterius de interdictis, disputatione duo decima, capite quarto, numero vigesimo octauo. Bonacina tom. 3. disputation. 4. question. 3. punct. 7.*

²⁶⁰ *Hoc verius esse iudico, maxime cum hæc prohibitio non extendatur ad totum Templum, sed solummodo ad locum illum, seu tumulum, in quo cadauer hæretici, vel eius fautoris sepultum est.*

DVBIVM LX.

lebantes, vel celebrari facientes diuina in Ciuitatibus, Castris, vel locis ab Ordinario interdictis, Cap. Episcoporum, de priuileg. in 6. interdicuntur. At hæ actiones præstanda necessarione sunt in interdicto locali generali, vt Censura locum habeat?

²⁶¹ *In eo Cap. interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ omnes quantumcumque exempti, cuiuscumque Ordinis, status, vel conditionis existant, qui scienter celebrant, vel faciunt celebrari diuina in Ciuitatibus, Castris, Villis, (nisi quatenus eis à iure conceditur,) seu locis aliis interdictis ab Ordinariis, seu delegatis Iudicibus, vel à iure. Quive excommunicatos publicos, vel interdictos ad diuina officia, Ecclesiastica Sacramenta, vel Ecclesiasticam sepulturam admittere præsumpserint. Interdicuntur autem hi, donec de transgressione huiusmodi ad arbitrium eius, cuius sententiam contemplare, competenter satisfecerint. Qua satisfactione posita, interdictum cessat, quia solum vsque ad satisfactionem competentem est latum. Quæscitur.*

Escol. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

stio autem voluit, an præfata actiones, præstandæ necessario sint in interdicto locali generali, vt sit locus huiusmodi interdicti.

²⁶² *Non sunt necessario præstandæ in interdicto locali generali, sed satis est, si in interdicto locali speciali præstentur. Quia textus videtur necessario generaliter loqui, vt colligitur ex verbis superius relatis. Sic Bonacin. tom. 3. d. 4. q. 2. punct. 6. numer. 3.*

²⁶³ *Sunt necessario in interdicto locali generali præstandæ. Quia hæc constitutio præcipue est lata ad comprimendam exemptionum audaciam: exempti autem solum in interdicto generali locali loci exemptionem prætereendere possunt, & non in speciali interdicto. Ita Suar. disput. 37. section. 1. num. 5. Filliucius tractat. 18. num. 147.*

²⁶⁴ *Hoc verius esse existimo. Nam verba textus solum interdicto generali perfecte accommodantur. Inquit enim: Scienter celebrant, vel faciunt celebrari diuina in Ciuitatibus, Castris, Villis, seu locis aliis. At Ciuitas, Castrum, Villa, & locus subiecta sunt generalis interdicti.*

DVBIVM LXI.

Persona hoc interdicto Cap. Episcoporum, comprehensa suntne solum saculares, vel Regulares à iurisdictione Ordinaria exempti?

²⁶⁵ *Solum sunt saculares, vel Regulares à iurisdictione Ordinaria exempti. Quia hos voluit Pontifex speciatim hæ Censura comprehendere: nam Ordinaria iurisdictioni personæ subiectæ ab Ordinariis compelli poterant, nec opus erat, vt à Pontifice Censura hæ compellerentur. Sic Nauarr. cap. 27. num. 157. Couarr. ad cap. Alma, part. 1. §. 6. num. 9. Suarius disput. 37. section. 1. numer. 5. Auila part. 5. d. 5. dub. 4. & alij.*

²⁶⁶ *Non sunt solum saculares, aut Regulares exempti, sed & non exempti. Quia illa dictio, Non sunt quantumcumque exempti, non est restrictiua solum exemptionis, sed ampliatiua. Ita Gloss. ibi, verb. pti. Ingressum. Syluest. v. Interdictum 6. §. 2. Angel. eodem num. 5. Bonacin. tom. 3. d. 4. q. 2. punct. 6. n. 9. & alij.*

²⁶⁷ *Hoc verius esse iudicari. Nam si attente textus verba illa, Omnes quantumcumque exempti cuiuscumque Ordinis status, vel conditio. esse reor. nis existant, perpendantur, hunc sensum proculdubio reddunt: quicumque Clericus, vel sacularis, vel Regularis, etiam si summè exemptus sit.*

CAPVT XIV.

Circa Cessationem à Diuinis.

Ee 3 DVBIVM

DVBIVM LXII.

*An triplex Cessationis effectus sit
annexus cuilibet Cessa-
tioni?*

268
*Questionis
status.*

Effectus triplex communiter Cessationi à divinis attribuitur, scilicet privatio divi-
norum officiorum, Sacramentorum, & Ecclesia-
sticæ sepulture. Quærimus vero, an hi effectus
cuilibet cessationi sint annexi?

269
Non sunt.

Non sunt. Quia non solum à Summo Præ-
sule (de quo non est dubium,) sed à quolibet
Iudice cessatio partialis potest imponi, hoc est,
quoad unicum solummodo effectum, & non
quoad omnes verbi gratia, quoad privationem
divinorum officiorum, & non quoad Sacramen-
torum, vel Ecclesiasticæ sepulture. Hæc enim
potestas nullibi restricta videtur. Sic Suar. d.
39. sect. 2. n. 15. & sect. 4. n. 4. Fill. tract. 18. numer.
172. & 187.

270
*Sunt anne-
xi omnes.*

Sunt plane cuilibet cessationi annexi. Quia
hi effectus annexi sunt cessationi ex iure com-
muni statuto in cap. Non est 11. de sponsal. ibi:
Nulla officia divina celebrari permittitur. Quod
ius immutare nemo, à Pontifice, potest. Sicut
ergo nullus potest excommunicationis effectus
restringere, quia iure communi sunt statuti; sic
nec cessationis effectus poterit restringere. Ita
Henriq. l. 1. c. 3. n. 1. & c. 5. n. 1. Sayr. l. 5. thes.
c. 18. n. 7. Bonac. tom. 1. d. 6. pun. 3. n. 8. Avila p. 6.
d. 3. dub. 4.

271
*Hoc longe
probabilius.*

Longe probabilius mihi est, nullum alium
præter Pontificem cessationis effectus limitare
posse. Neque placet mei Suarii (eius venia di-
xerim) responsio n. 4. Pontificem illo in c. loqui
de speciali cessatione. Nā Doctores omnes in-
de sumunt argumentum, ad affirmandum, cessa-
tionem quamlibet prohibere omnia officia di-
vina, neque habere locum indulgentiam fa-
ctam in cap. Alma mater. Præterea si cessatio
partialis: & quoad particulares effectus, & non
quoad omnes imponi posset: esset multiplex
cessatio, sicuti est multiplex interdictum,
quam tamen multipliciter nullo modo iura
agnoscunt.

DVBIVM LXIII.

Privile-

*gium concessum in Cap. Alma,
extenditurne ad Cessa-
tionem?*

272
*Questionis
status.*

Primus effectus cessationis est prohibitio
divinorum officiorum. cap. Non est vobis, de
sponsal. Quæ prohibitio etsi directe Clericos
afficiat, laicos etiam comprehendit. Suario d.
39. sect. 2. n. 14. Fillucio tr. 18. n. 166. & Bonaci-
na tom. 1. d. 6. pun. 3. n. 4. attestantibus. Dubita-
rim autem, num privilegium concessum in cap.
Alma, de sent. excom. in 6. ut possint Clerici offi-
cia divina celebrare in loco interdicto, submis-
sa voce, ianuis clausis, & campanis non pulsatis
ad cessationem à divinis extendatur?

Extenditur quidem. Quia cessatio hæc spe-
ciato iure antiquo sub interdicto contineba-
tur. Et quia rationes, quibus motus fuit Ponti-
fex ad concedendum, ut tempore interdicti ge-
neralis divina celebrarentur illa moderatione,
scilicet, ne fidelium devotio tepesceret, ne hæ-
reses pullularent, & que in cessatione à divinis
procedunt, ergo privilegium interdicto conce-
ssum ad cessationem debet extendi. Sic Archi-
diacon. ad c. Si Canonici. prin. ipso Paludan. in 4.
d. 18. q. 8. a. 3. n. 38. Nauarr. summ. c. 17. num. 189.
Villade. de irregul. ob viol. tionem interdicti. §.
Dicitur esse. & cap. 5. de interdicti. numer. 15. Fil-
burgo summ. confess. libr. 3. titul. 33. questio-
ne 221.

Non extenditur. Quia si liceret Canonici
tempore cessationis generalis, sicut licet tem-
pore interdicti Horas Canonicas dicere, ipso-
sent, & deberet, eas Horas recitare, nec privati
posset distributionibus, sed necessario eas lu-
crarentur. Quo posito, non esset obligatus eas
illis solvere, qui causam cessationi dedit: sicuti
de facto obligatur in c. Si Canonici, §. Si autem,
de officio Ordinarii, in 6. & aperte colligitur ex
c. Dilatatis, de appell. & c. Irrefragabili, & cap. Si
Canonici, & cap. Quamvis, de offic. ordin. in 6. &
Clement. 1. de sent. excom. Sic Medina summ.
lib. 1. c. 11. §. 14. Henriquez lib. 3. c. 5. numer. 2.
Sayrus l. 5. thes. c. 19. n. 2. Suarius d. 39. sect. 2. n. 7.
Avila p. 6. d. 3. dub. 3. Coninch. d. 17. n. 83. Laym.
l. 1. tr. 5. p. 4. c. 6. n. 2. Bonac. to. 1. d. 6. pun. Hurtad.
de cessat. diff. 1. n. 58.

Hæc sententia communior quidem, verior
mihi est. Quia non est eadem ratio in cessatio-
ne, ac in interdicto, ut privilegium pro inter-
dicto concessum ad cessationem extendatur. Nā
cessatio à divinis rarissime, & ob vrgentissimam
causam imponitur, & tentatis pluribus aliis re-
mediis, & semper ob contumaciam alicuius
infringendam. Secus contingit in interdicto. Pro-
fecto si limitationes, quæ in interdicto licent,
in cessatione licerent: cessatio non esset gra-
men speciale supra interdictum: quod esse con-
tra ecclesiæ usum quis non videat?

DVBIVM LXIV.

*Privilegium concessum pro illis quatuor fe-
stivitatibus in Cap. Alma mater,
extenditurne ad Cessa-
tionem?*

Privilegium illud pro festis Natalis Domi-
ni, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis
Deiparæ pro tempore interdicti, ad cessatio-
nem minime extenditur. Quia non est eadem
ratio indulgentiæ huius in cessatione, ac in in-
terdicto: est enim gravamen specialissimum su-
pra illud. Sic Bonacina tom. 1. d. 6. pun. 3. n. 7.
Layman. libr. 1. tractat. 5. part. 4. cap. 6. m.
mer. 2. Suarius d. 39. sect. 2. n. 7.
& alij.

Extenditur quidem. Quia id colligitur ex
ipso texto Cap. Alma. Nam ibi conce-
duntur interdicti diebus celebrari divina
officia non in vi permissionis, sed consti-
tutionis, & ordinationis, inquit enim, in

In illis festiuitatibus Natalis Domini, Pasche, Pontecostes, & Assumptionis B. Virginis Mariae campanae pulsantur, & ianuis apertis, & alta voce diuina officia solemniter celebrentur: ergo aduersus hanc constitutionem non potest cessatio, quae ab inferiore Pontificis indicta est, vim habere. Ita Couar. ad cap. Alma, p. 2. §. 5. n. 5. Henricq. l. 13. c. 53. num. 3. Gutier. l. 1. Canonica. 99. c. 10. Sayr. l. 5. thesaur. 19. n. 6. Sanch. l. 7. de matr. d. 8. n. 18. Auila p. 6. d. 1. dub. 6. concl. 1. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 6. n. 3. Inclinat Suar. d. 39. sect. 2. n. 23.

Ego autem iudico, iuris rigore spectato veram omnino primam sententiam esse: at spectata consuetudine & aequitate, hanc extensionem faciendam proculdubio esse. Sicque cognoui Doctores almae Vniuersitatis Salmanticensis respondisse.

DVBIVM LXV.

Ex vi privilegij concessi audiendi diuina, vel celebrandi tempore interdicti: possuntne tempore cessationis diuina audiri, vel celebrari?

279 *Antiquis* *responso.* *Non possunt.* **M**inime possunt. Quia (ut supra vidimus) cessatio sub interdicto non comprehenditur, sed ab eo distinguitur. Ergo privilegium ad interdictum nequit ad cessationem extendi. Quod maxime procedit in privilegio singularibus personis concessio, quod stricte sumendum est. Sic Nauar. sum. c. 24. n. 189. Suar. d. 39. sect. 2. n. 11. Sayr. l. 5. c. 19. nu. 15. Bonac. to. 1. d. 6. p. 1. sine.

280 *Antiquis* *responso.* *Possumt.* **P**ossunt plane. Quia late privilegium illud est interpretandum, maxime cum iure antiquo parum cessatio ab interdicto distinguebatur. Ita Couar. ad cap. Alma part. 2. §. 4. numer. 7. Henriquez lib. 13. c. 53. n. 3. Et refert ita sensisse quosdam iuris peritos Salmantenses consultos. Sayr. l. 5. cap. 19. n. 5. Auila p. 6. d. 1. dub. 5. concl. 2. limitans casu, quo privilegium concessum fuerit ante constitutionem Cap. Alma.

281 *Antiquis* *responso.* **E**go quidem existimo privilegium non extendi ad cessationem, si fuit singularibus personis concessum: extendi autem si fuit concessum communitati vel personis ratione dignitatis, ut est privilegium concessum Episcopis audiendi vel celebrandi tempore interdicti in Cap. Quod nonnullis, de privileg. & Cap. ultim. eodem titul. in sexto. Hoc enim privilegium late, illud vero stricte est interpretandum. Id autem est certum, casu quo privilegium extendatur, Missam, & officia diuina celebranda secreto esse, & moderatione Cap. Alma apposta, & asseruata.

DVBIVM LXVI.

Licetne tempore cessationis in particularibus binos vel ternos recitare Canonicum officium?

Non licet. Quia id praescribi videtur in c. Permissum, de sent. excom. ubi: Nulla diuina officia permittatis, aliquatenus celebrari. Et c. Quod inter, de penit. & remis. concessa facultas recitandi tempore interdicti bini, vel terni, minime est ad cessationem trahenda. Sic Doctores Salmantenses teste Sayro l. 5. thesaur. 19. num. 4.

Licet equidem. Quia haec recitatio non est publica, & sollemnis, sed priuata, quae nec interdicto, nec cessatione tollitur. Et quia extra Ecclesiam haec recitatio licita est, ut Doctores asserunt. Ergo etiam in Ecclesia. Nam cum publica sollemnitas abest, accidentale videtur esse quod recitatio illa in Ecclesia geratur. Ita Sayr. ubi sup. Henricq. l. 1. c. 53. n. 2. Suar. d. 39. sect. 1. nu. 14. Bonac. to. 1. d. 6. p. 1. n. 3. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 6. num. 2.

Longe probabilior hanc sententiam esse crediderim. Cui non obstat textus in c. Permissum, quia intelligendus est de permissione officij publici. Textus vero c. Quod inter, non concedit facultatem, sed quod alias licitum erat, declarat. De pulsione demum campanarum idem est dicendum, ac de interdicto, nullo scilicet modo licere in ordine ad diuina officia pulsari. Secus vero ad alia officia, quae diuina non sunt, nisi consuetudo in contrarium ab Ecclesia matrice obseruetur.

DVBIVM LXVII.

In maiore est Cessatio, non seruatis conditionibus cunctis circa censuras, in c. 1. de sent. excom. in 6. praescriptis?

Causa materialis, seu delictum, ad cuius emendationem ferenda est cessatio debet esse grauissimum, & manifestum notorietate facti, ut eius scandalo possit cessatio occurrere: neque in contrarium stare potest consuetudo, utpote irrationabilis, & in grauamen Ecclesiae cedens. Colligitur ex c. Irrefragabili, de offic. ordinar. & c. Si Canonici, & cap. Quamuis eodem tit. in 6. Insuper haec causa, propter quam imponitur, exprimi debet instrumento publico per Tabellionem, seu patentibus aliis litteris sigillo authentico munitis, quae debent tradi ei, contra quem cessatio indicitur. Pratererea debet prius delinquens moneri, an emendationem, & satisfactionem praestare velit; neque enim cessatio, quae grauissima poena est, indici potest nisi pro contumacia. Porro haec conditiones sunt eiusdem rationis cum illis, quae praescribuntur in c. 1. de sentent. excom. in 6. pro qualibet censura ferenda. Jam requiro, an ad validitatem cessationis debeant seruari omnes praedictae conditiones?

Ecce 4 Debent

285
Debent nec-
cessario.

Debent necessario, ita ut aliqua deficiente inualida sit cessatio. Quia Doctores plerumque conueniunt praefatas condiciones communes esse omnibus cessationibus siue impositis à Capitulo, siue à Praelato. At in *c. Quamuis, de officiis Ordinar. in 6.* dicitur. *Parte cessante, & supra scripta non seruante* (scilicet quae in illo *c.* continentur, & quae lata erant in *c. Si Canonici*, & in *c. Irrefragabili*, quaeque in *c. Quauis renouantur*) Cessatio non seruatur. Si igitur non est seruanda cessatio, illis conditionibus in eius impositione seruatis; ergo illae conditiones sunt pro valore cessationis necessariae. Sic Sayr. l. 5. thes. c. 18. n. 16. alios referens. Auila p. 6. d. 2. dub. 2. Et de cessationibus à Capitulo impositis asserit Suar. d. 39. sect. 3. n. 13. Coninch d. 17. n. 90.

286
Necessario
non debent.

Non debent necessario omnes hae conditiones seruati. Quia in *c. Quamuis*, & *c. Si Canonici* non redditur sententia inualida. Et ex ipso iure naturali praedictae conditiones pro valore cessationis non requiruntur. Ita Suar. d. 38. sect. 3. n. 8. & 11. Coninch d. 17. n. 90.

287
Auctoris
resolutio.

Existimo, in qualibet cessatione has conditiones esse obseruandas, at ob earum defectum non fore irritam cessationem, sed solum iniustam. Tantum de monitione crediderim necessariam esse eam scilicet, quae sufficeret ad notitiam habendam de cessatione imponenda, quaeque ad valorem cuiuscumque censurae requisita foret, non autem quod fiat tali tempore, & modo, quo in praefato *c. Quamuis* praescribitur.

DV B I V M L X V I I I.

Si Capitulum, Sede vacante, velit cessationem imponere, debetne quasdam conditiones ei praescriptas necessario obseruare?

288
Nonnulla
praemittit.

Praeter supradictas conditiones, aliae sunt seruandae pro cessatione imposita à Capitulo, scilicet, ut ad hanc cessationem imponendam, conuocentur omnes, qui conuocandi essent pro electione quauis faciendae: qui inter se debent conferre, an expediat cessationem imponi: Et consultatione facta suffragia sunt ferenda, & ex maiori parte suffragiorum cessatio decernitur. Alias sicut electio sine hac conuocatione, consultatione, ac determinatione est nulla *c. Coram dilecto c. Propter, de elect.* Sic cessatio, quae electioni comparatur in *c. Quamuis, de offic. ordinar.* nulla erit, ut annotauit. Sayr. l. 5. thes. c. 18. n. 14. Quaestio igitur est, num Capitulum Sede vacante debeat has conditiones in Cessatione ferenda obseruare?

289
Debet quidem.

Debet quidem. Quia textus in *c. Quamuis* has praescribit conditiones obseruandas à Capitulo, seu conuentu, qui ex maiore parte Canonico- rum, seu conuentualium coalescit. Sic Auila p. 6. d. 2. dub. 2.

290
Non debet.

Non debet. Quia Capitulum, Sede vacante, non per se, sed per Vicarium electum iurisdictionem exercet iuxta Tridentinum *ses. 24. c. 16.* Ita Suar. d. 39. sect. 3. n. 10.

291
Auctoris
resolutio.

Ego existimo, primam sententiam veram esse, casu, quo capitulum, seu conuentus per se cessationem indiceret. At cum Capitulum, Se-

de vacante, non per se, sed per Vicarium electum iurisdictionem exerceat, ea de causa ad imponendam cessationem non indiget Canonico- rum conuocatione, & aliis in *c. Quamuis* praescriptis.

DV B I V M L X I X.

Religiosi exempti obliganturne seruare, & publicare in suis Conuentibus Cessionem impositam à Praelato, seu Capitulo, & in Ecclesia matrice obseruatam?

Certum est, grane piaculum perpetuum, qui cessationem celebratione diuinorum officiorum, administratione, vel receptione sacramentorum violauerit. Quia legem Ecclesiasticam ob grauissimam causam impositam transgreditur. Solum est dubium, an Religiosi exempti obligentur seruare ac publicare in suis Monasteriis cessationem impositam à Praelato seu Capitulo, & in Ecclesia matrice obseruatam?

Non obligantur. Quia Tridentinum *ses. 25. c. 12. de Regul.* solum praecipit obseruari censuras, ac interdicta: At cessatio à diuinis nec est censura, nec interdictum etiam poenale: ergo in praedicto decreto non continetur. Sic Alteri. de interdict. d. 2. c. 8.

Obligantur equidem. Quia Concilij decretum expeditum fuit in confirmationem Clement. 1. de sent. excom. ubi tam Regulares exempti obligantur, interdicta, & cessationes à diuinis seruatas ab Ecclesia matrice obseruare. Ita Bonac. ar. 1. d. 6. punct. 3. n. 10. Palao de cens. d. 3. pun. 9. §. 4. n. 2.

Hoc dicendum. Nam licet textus in principio solius interdicti mentionem gesserit colligitur sub interdicti nomine voluisse cessationem à diuinis comprehendere: ut colligitur ex illis verbis: *Quod etiam in interdictis, & cessationibus* &c. quae indicant, antea de interdictis, ac cessationibus sermonem esse factum. Praeterea in cessatione magis vigent rationes obligantes, ut Religiosorum conuentus cum Ecclesia matrice conformentur.

DV B I V M L X X.

Contrahiturne Irregularitas à Clerico violante cessationem generalem?

NVlla poena est laicis cessationem violentibus ipso iure imposita, sed Iudicis arbitrio puniri debent. Clericis vero, & Religiosis tam exemptis quam non exemptis imposita est excommunicatio ipso facto in Clement. 1. de sent. excom. Debet tamen cessatio esse generalis, & ab Ecclesia matrice obseruata: nam ex violatione cessationis specialis nulla poena ipso iure contrahitur. Quia nullibi habetur, nec de praedicta cessatione loquitur Clementina. Quaeritur autem, num irregularitatis poena contrahatur à Clerico violante hanc cessationem generalem ab Ecclesia matrice obseruatam?

Con

197 *Circa hunc.* Con trahitur quidem. Quia in dicta Clement. i. cessatio æquiparatur interdicto, ob cuius violationem irregularitas contrahitur. Sic nonnulli Doctores quos, presso nomine memorat Castro Palao de censur. disputatione quinta puncto nono Parag. quart. numer. 4.

198 *Non contrahitur.* Non contrahitur. Quia pœna huiusmodi nullibi est expressa, & irregularitas non contrahitur nisi in casibus à iure expressis. Cap. Is cui, de sententia excommunicationis in sexto. Ita Palao citatus. Gloss. ad cap. Si Canonici. Abbas ad cap. Dilectis filiis, de appellat. numero decimo octavo. Palud. in 4. distinctione decima octava articulo tertio numero trigesimo octavo. Nauarr. summ. capite decimo septimo numer. 189. Suarius disputatione trigesima nona sectione prima numero octavo. Auila part. 6. d. 3. dub. 2. concl. 4. Henric. l. 13. c. 54. n. 3. Sayr. l. 5. thes. cap. 18. num. 9. & alij apud ipsos.

199 *Hic verius.* Verius hoc. Quia licet in Clement. i. cessatio æquiparetur interdicto, idest solum quoad pœnam excommunicationis impositam Religiosis interdictum, & cessationem generalem non obferuantibus: non tamen quoad reliqua omnia.

DUBIUM LXXI.

Potesne per appellationem suspendi cessatio, si executioni mandata non sit?

300 *Non potest.* Non potest suspendi. Quia non à iure, sed à iudice decernitur: ideoque ad factum pertinet, quod non videtur appellatione suspendi posse. Sic Abbas ad c. Dilectis filiis. Villadieg. relatus à Couar. ad c. Alma. p. 2. §. 2. nu. 1. Sayr. l. 5. thes. c. 17. n. 7.

301 *Potest qui.* Suspendi potest. Quia per appellationem impeditur iurisdiclio imponentis, & ex defectu iurisdictionis nulla erit cessatio. Ita Couar. citatus. Soar. d. 39. sect. ult. nu. 3. Henric. l. 13. c. 12. num. 1. & in Gloss. l. O. Auila part. 6. d. 3. dub. 1. concl. 1.

302 *Auctoris resolutio.* Crediderim, sententiam cessationis executioni mandatam appellatione non suspendi; quia secum trahit executionem, quæ nulla alia via impediri potest, quam relaxatione. At bene suspendi posse, si executioni mandata non sit; quia per appellationem (ut dixi) impeditur iurisdiclio imponentis, unde nulla erit cessatio.

LIBER